

nt

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 5   4. februarja 1982   Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini   Celovec   P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt   Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

UVODNIK

V časih, kot jih imamo danes, vedno bolj prevladujejo razni škandali in mahinacije s področja gospodarstva in politike. Manj stopijo v ospredje javnega interesa stvari, ki so na videz sicer manj senzacionalne, a utegnejo vplivati na nadaljnji razvoj družbe mnogo bolj in globlje.

Domala neopaženo od široke javnosti se bavijo šolski strokovnjaki, uradniki in politiki že skozi leta z mislijo, kako spremeniti obstoječi sistem avstrijske šole, da bi bolj ustrezal sodobnim zahtevam, oziroma nudil boljše izobraževalne možnosti za vse sloje.

V tej zvezi so razmišljanja in zdaj tudi že konkretne priprave usmerjene na ureditev integrirane, se pravi skupne šole (Gesamtschule) za 10- do 14-letne šoloobvene otroke, kar pomeni: do 14. leta se šolajo otroci le v enem tipu šole (izvzemši posebne šole), šele potem so odprte različne izobraževalne poti na srednjih, poklicnih, splošno in poklicno izobraževalnih višjih šolah. Skratka, spodnje stopnje gimnazij odpadejo.

V dnevni javni diskusiji?

Toda v Avstriji se stvari ne spreminjajo tako radikalno. Ker potrebuje vlada za spremembo šolskih zakonov v parlamentu dvotretjinsko večino, seveda ne gre in ne bo šlo brez kompromisnih rešitev. Ta politična realnost se izraža tudi v osnutku 7. novele zakona o organizaciji šolstva, ki ga je pripravilo ministrstvo za pouk in umetnost in razposlalo na razne ustanove, tako tudi osrednjim organizacijam koroških Slovencev v oceno. Ta osnutek vsebuje take spremembe šolskega sistema, da le-tega približuje končnemu cilju integrirane šole. Torej cilj naj bi bil dosežen z vmesnimi stopnjami.

Tako naj bi postala sedanja glavna šola srednja šola, ki pa naj bi bila na podlagi istega učnega načrta (razen latinščine) enakovredna spodnji stopnji gimnazije. Z drugimi besedami, v bodoče — če bo zakon sprejet — bodo šolarji, če bodo z določenim uspehom zaključili srednjo šolo, lahko nadaljevali izobraževalno pot na višjih šolah brez sprejemnega izpita, kakor tisti učenci, ki so hodili na gimnazijo že od prvega razreda naprej.

Ker bo bodoča srednja šola (sedanja glavna šola) po načrtu torej zagotovila otrokom razen v latinščini isto šolsko izobrazbo kot spodnja stopnja gimnazije, seveda tudi ne bo več toliko povoda, da bi starši dali otroka v gimnazijo že z desetim letom.

Osnutek predvideva tudi to novost, da se poučuje na srednji stopnji šole znotraj razredov po skupinah (Leistungsgruppen).

Potem je treba omeniti še druge spremembe. Tako bo vključena v regularno šolo tudi predšolska stopnja (Vorschulstufe), zaenkrat obvezna samo za tiste otroke, ki bi sicer že morali hoditi v prvi razred osnovne šole, a za šolo še niso zreli in na podlagi prostovoljne prijave odprta tudi za otroke, ki dosežejo starost šestih let med 31. avgustom in 31. decembrom istega leta. Za to predšolsko stopnjo bodo uredili razrede ali (ob manjšem številu otrok) predšolske skupine na obstoječih ljudskih šolah.

Obisk pri Zemljariču

stran 2

Zadostuje samo „teoretiziranje“?

stran 3

Št. Jakob: občni zbor SPD „Rož“

stran 4

„Ante pante...“

stran 6

II. ljudski tek ob 70-letnici „Bilke“

stran 8

Profesor Milan Kupper je posredoval kot član kolegija Deželnega šolskega sveta za Koroško (delegirali sta ga obe osrednji organizaciji) stališče Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze sloneskih organizacij k osnutku 3. novele zakona o šolskem pouku. Daljšo razpravo o stališču slovenskih

ni. Kircher se sklicuje na § 13/5 zakona o narodnostnih skupnostih in pravi, da je jezik kolegija Deželnega šolskega sveta nemški.

Ponoven dokaz, koliko je „vreden“ zakon o narodnostnih skupnostih, ki predstavlja za avstrijske oblasti izpolnitev člena 7 ADP.

Deželni šolski svet šikanira

osrednjih organizacij objavljamo v uvodniku.

Na tem mestu bi omenili, da je poslovodeči predsednik Kircher v imenu Deželnega šolskega sveta za Koroško odgovoril, da Deželni šolski svet ne more razpravljati o stališču koroških Slovencev, ker sta ga osrednji organizaciji podali v slovenšči-

Lahko pa bi tudi rekli, da deželni šolski svet šikanira: slovenski osrednji organizaciji sta namreč poslali tudi 8. 10. 1981 stališče k osnutku odredb Zveznega ministrstva za pouk in umetnost, napisano v slovenščini pa se deželni šolski svet ni skliceval na zakon o narodnostnih skupnostih.

Gradiščanska občina Filež sklenila dvojezične napise:

Zgled za Žitaro vas

Dvojezični cestni napisi v kaki južnokoroški občini — kdo bi si jih lahko predstavljal? Na primer v Selah ali celó v občini Žitara vas? Bil bi ogenj v streh in po vsej verjetnosti bi tudi danes prišlo do podobnih programov kot v letu 1972.

Na Gradiščanskem imajo nekaj dvojezičnih cestnih napisov. Konec decembra 1981 so občinski očetje v občini Filež/Nikitsch namreč sklenili, da označijo v celi občini cestna imena v nemškem in hrvaškem jeziku. Med drugim je o tem zadnjo soboto poročala avstrijska televizija v oddaji „Avstrija v sliki“ („Österreich-Bild“).

Sklepali so brez kakih komplikacij daljših diskusij ali protestnih akcij s strani nacionalnih nestranežev. Nihče jih doslej še ni potrgal, da bi jih hranil nekje v kaki kleti — kot je bila to pri nas na Koroškem navada ob priliki „Orts- tafelsturma“.

Občinski očetje v Filežu so sklenili dvojezične napise soglasno. Večina občinskih odbornikov prihaja iz vrst Ljudske stranke, prav tako župan Alojz Farkas, član „Hrvaškega kulturnega društva“ in po poklicu mizar. Tudi socialisti so glasovali za dvojezičnost. Očitno Robaku ni uspelo, jih prepričati o politiki asimilacije, ki ne pozna dvojezičnosti, „ker znajo itak vsi nemško“.

Občina Filež/Nikitsch je hrvaška občina. Cerkveni jezik je izključno hrvaški. Filež/Nikitsch je bil pred leti pretežno kmečka občina, sedaj pa so kmetje v manjšini. Večina delojemalcev si služi kruh predvsem na Dunaju.

Kot je nam povedal predsednik „Hrvaškega tiskovnega društva“ Mirko Berlakovič, gradiščanski Hrvati ta sklep seveda pozdravljajo, toda obžalujejo, da pri tem niso upoštevali tablic s hišnimi številkami. Sicer pa so že pred leti sklenili podobno ureditev v Velikem Borištofu/Großwarasdorf.

Koroški Slovenci se veselimo, če

Za tretjo in četrto stopnjo osnovne (ljudske) šole predvideva zakonski osnutek pouk živega tujega jezika v obliki obveznih vaj (za otroke, ki so po manjšinskem šolskem zakonu pripravljani k dvojezičnemu pouku le v obliki neobveznih vaj). Kar glede slovenščine doslej oblasti niso bile pripravljene urediti v smislu zahtev osrednjih organizacij (obveznost obiska slovenščine za vse otroke na dvojezičnem območju), predvideva osnutek npr. za angleščino. Argument preobremenjenosti učencev zaradi obvezne učenja drugega jezika odslej torej tudi za oblasti ne velja več.

(Dalje na 3. strani)

so gradiščanski Hrvati uspeli korak naprej v svojem boju za dvojezične napise. Vemo, kako težaven je ta boj. Niti teh nam nočejo pustiti, ki jih je pripadnik naše narodnostne skupnosti sam poskrbel in

plačal iz svojega lastnega žepa — čeprav bi jih pravzaprav morala država. Le kdaj se bo našel na Koroškem župan, ki ve ceniti dvojezičnost kot jo ceni Farkas?

Na vsak način predlagamo juž-

nokoroškimi županom — tudi Posodu! —, da obiščejo Filež/Nikitsch: morda bodo le spoznali, da se da hoditi in voziti tudi na dvojezičnih cestah, brez da bi se kdo zgubil...

Čudovito zimsko sončno vreme je privabilo lepo število tekmovalcev in gledalcev v Bilčovsu, kjer je minulo nedeljo Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ organiziralo II. ljudski tek za Rožanski pokal. Društveniki so pripravili za tekmovalce odlično tekaško progo. II. ljudski tek za Rožanski pokal je bil hkrati tudi prvi tek na stezi v Bilčovsu. Po dveh tekah si v tekmovalstvu za Rožanski pokal pri dekletih delita 1. mesto Waltraud Gutschier in Stefi Wiedergut, ki imata po 40 točk, pri moških pa vodi Max Habenicht s 45 točkami.

Slavnostna akademija ob 80. rojstnem dnevu Milke Hartmanove

Pesnica ob svoji 75-letnici, ki jo je prav tako praznovala v Domu v Tinjah, v krogu prijateljev. Med gratulanti je bil takrat tudi zdaj že pokojni Joško Tischler.

Čas: sobota, 6. 2. 1982, ob 16. uri
Kraj: Dom v Tinjah
Po akademiji skupni bife

Organizatorji:
Dom v Tinjah,
Krščanska kulturna zveza,
Slovenska prosvetna zveza
ter „Skupina M. H.“,
ki bo predstavila novo publikacijo in jo izročila slavljenki.

Vsi prisrčno vabljeni!

Piše
Janko Kulmesch

Sklep žitrajških večinskih frakcij proti ravnatelju in odborniku Enotne liste Kukovici je sprožil in še vedno naleti na velik odpor. Zavračajo ga ne samo koroški Slovenci. Številni pripadniki naroda-soseda, predvsem mlajša generacija, ostro obsojajo žitrajške večinske frakcije in izkazujejo ravnatelju Kukovici in EL potrebno solidarnost.

Na primer Visokošolska zveza celovške univerze. Opozarja, da so bili dvojezični napisi že v stari šoli; nikogar niso motili ter tudi niso škodovali mirnemu sožitju v občini. Pozivajo župana in občinski svet, da naj prekličajo ta sklep, prosijo stanovsko zastopstvo učiteljev ter

Nočeta pa se opredeliti deželni večinski stranki. Klub slovenskih občinskih odbornikov in Krajevni odbor NSKS Pliberk sta prejela od nadomestnika deželnega glavarja Knafla in deželnega sekretarja koroških socialistov Tratterja pismo. Knafl in Tratter pišeta, da nista pristojna in zaradi tega ne moreta tolmačiti žitrajškega sklepa.

Čudni politiki, ki sicer vedo ob vsaki priliki kaj „važnega“ povedati, tudi takrat, če bi naj molčali, ne morejo (oz. nočejo) pa v primeru očitne diskriminacije koroških Slovencev zavzeti jasnega stališča. Kar ne bi bilo prvič. Molčijo kot lipov bog, medtem ko so žitrajški občinski

Zakaj molčita deželni stranki kot lipov bog?

deželno vlado, da podpirata šolskega ravnatelja Kukovico.

Prav tako je odločno protestirala Avstrijska visokošolska zveza, „zvezni parlament“ študentov, ki zagovarja ravnatelja Kukovico s tem, da se sklicuje na člen 7 ADP.

Protestirali pa v zadnjem času niso samo študentje: nad 140 koroških učiteljev na osnovnih in srednjih šolah je doslej podpisalo solidarnostno izjavo. Od teh prihaja približno 40 iz vrst sosednega naroda. Podpisno akcijo je organiziral slovenski klub „Iniciativa“, naslovljena pa je med drugim na župana Posoda, zvezno vlado in deželnega glavarja Wagnerja.

odborniki povzročili s svojim zloglasnim sklepom ogorčenje tudi izven Koroške.

Če so deželni politiki prepričani, da je Kukovica prekršil kak zakon ter da ni ravnal v smislu enakopravnosti in sožitja obeh narodov na Koroškem — zakaj se ne upajo tega javno priznati? Zakaj se sklicujejo na neko nepristojnost, ko pa se imajo na drugi strani za najbolj pristojne oblastnike, ko namreč odrekajo koroškim Slovincem njihove pravice?

Pa ja ne bodo morda na tihem mislili, da večinske frakcije le niso tako uspele in se sedaj nahajajo v — proti pričakovanju — neprijetnem položaju...

Obisk pri Zemljariču

Predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije Janez Zemljarič je pred kratkim sprejel v Ljubljani enotno delegacijo slovenske narodne skupnosti v Italiji. V delegaciji so bili med drugim Andrej Bratuž za Slovensko skupnost, Boris Race za Slovensko kulturno gospodarsko zvezo, Damijan Pavlin za Svet slovenskih organizacij ter Emil Cenčič, Ferruccio Clavara in Salvatore Venosi za slovenske kulturne organizacije iz videmske pokrajine.

Iz uradnega poročila, ki je bilo objavljeno ob sklepu pogovorov, izhaja, da sta bila predmet pozornosti „predvsem položaj in uveljavljanje pravic slovenske narodne skupnosti v Italiji“. Člani enotne delegacije so — nadaljuje poročilo — predstavnike Izvršnega sveta seznanili s sedanjim položajem slovenske narodne skupnosti v Italiji in o postopku za uresničitev obveznosti za sprejem zakona o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti v Italiji. Izrazili so zaskrbljenost in nezadovoljstvo, ker že več kot šest let po podpisu osimskih sporazumov Italija, kljub zagotovilom njenih najvišjih predstavnikov, še ni sprejela obljubljenega za-

kona o globalni zaščiti slovenske narodne skupnosti v Italiji, kar otežuje njen položaj. Opozorili so, da bi morale vse demokratične sile v avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini odločneje delovati za čim prej sprejem zakona o globalni zaščiti. Govorili so tudi o dejavnosti slovenske narodne skupnosti na raznih področjih in pri tem poudarili velik pomen stikov, ki jih ima manjšina z matičnim narodom, posebej na obmejnem območju.

„Predsednik Izvršnega sveta — bere mo v poročilu — je seznanil enotno de-

legacijo z družbenimi in gospodarskimi dosežki ter razvojnimi usmeritvami Jugoslavije oziroma Slovenije v letu 1982 in v naslednjem srednjeročnem obdobju. Poudaril je, da Jugoslavija na osnovi že znanih načel neuvrščene zunanje politike razvija sodelovanje z državami v svetu, ne glede na razlike v družbenih sistemih. Še posebna pozornost je namenjena odnosom s sosednjimi državami, med temi tudi z Italijo. Podprl je upravičene narodnostne zahteve slovenske narodne skupnosti in poudaril čvrst interes Jugoslavije in matičnega naroda, da Italija na temelju osimskih sporazumov in drugih mednarodno-pravnih obveznosti čimprej uredi vprašanje globalne zaščite Slovencev v Italiji.

Grilc in Wieser v KSŠG

Pred kratkim so slovenski študentje v Gradcu vabili v svoj klub predsednika NSKS dr. Matevža Grilca ter tajnika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja. Hoteli so slišati, kakšna je trenutna narodno-politična situacija, hkrati pa „pogrešajo v odborih obeh osrednjih organizacij več akademikov“ (predsednik KSŠG Roman Verdel).

Kot je dr. Grilc poudaril, povezava

med osrednjimi organizacijami in študenti ni najboljša; to velja tako za Gradec kot za Dunaj. Treba pa je tudi ugotoviti, da se trenutno pri študentih malo giblje — čeprav so graški s svojim pevskim zborom (vodi ga Engelbert Logar) oziroma božičnimi koncerti decembra 1981 dokazali, da se zavedajo, kako važna je povezava bodočih akademikov z našimi ljudmi na podeželju.

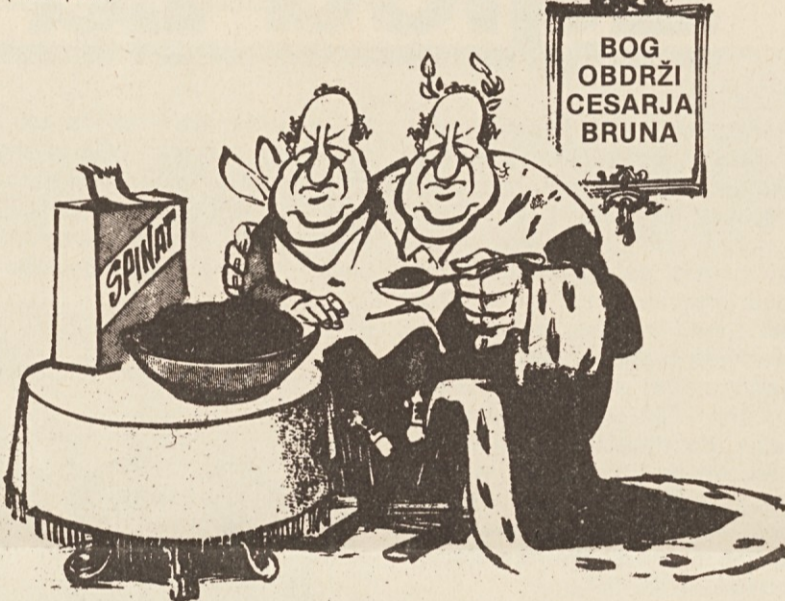
Glede avstrijskih oblasti oziroma njihovega odnosa do naše mednarodne skupnosti je dr. Grilc poudaril, da je manjšinska politika Avstrije asimilacijska; to se pravi, da hočejo oblasti z raznimi ukrepi zavestno pospeševati čim hitrejšo asimilacijo narodnih manjšin v Avstriji. V tej luči je seveda treba videti med drugim tristrankarski sporazum ter zakon o narodnih skupnostih, vključno s svetovi. „Naša možnost je,“ tako dr. Grilc, „da dokažemo z lastno aktivnostjo, ki je bila v zadnjih mesecih precej bogata, da se ne damo asimilirati.“ S tem v zvezi je dr. Grilc opozoril na važnost politike samopomoči, iz katere tudi sledi samostojno nastopanje pri raznih volitvah.

Tajnik ZSO Feliks Wieser je poudaril, da v naši borbi ne smemo samo ponavljati člena 7, temveč tudi povedati, kako si konkretno predstavljamo njegovo izpolnitev. Wieser: „Z Operacijskim koledarjem smo najbolj konkretni zbirali naše zahteve po uresničitvi člena 7 ADP“.

V diskusiji sta predstavnika obeh osrednjih organizacij obširno odgovorjela na razna, med drugim tudi kritična vprašanja.

Predvsem pa je bilo poudarjeno, da je treba še več takih informacijskih sestankov ter da se naj študentje še bolj vključijo v narodnopolitično in — kulturno delo.

(Nebelspallér)

„Vidite, prihajam v leta, kjer je treba skrbeti za naslednika!“

Kancler Kreisky ni pri najboljšem zdravju. Tako še nihče ne ve, če bo pri naslednjih volitvah sploh še mogel kandidirati. Socialistična stranka ne ve, kdo bi naj postal naslednik kanclerja. Sinowatz? Fischer? Blecha? Ali celo Androsch? Najraje bi seveda vide-la, če bi sledil kanclerju Kreisky sam...

Pravi teror na Poljskem je prikrit

Pogovor z Janom Kottom

Ko je bilo na Poljskem nena-doma razglašeno vojno stanje, je bil literarni kritik poljskega rodu Jan Kott v Varšavi na zasedanju Poljskega kulturnega kongresa, ki ga podpira Solidarnost. Kottu, profesorju na newyorški državni Univerzi Stony Brook, je pet dni za tem uspelo oditi iz Poljske. Pred kratkim se je pogovarjal z novinarjem znane ameriške revije Newsweek Alexisem Gelberjem o vojaškem prevzemu oblasti v njegovi rodni deželi.

Gelber: Kakšna je bila videti Varšava po objavi vojnega stanja?

Kott: Udarec niti ni bil videti tako spektakularen. Seveda so bile različne aktivnosti vidne, saj je šlo za razkazovanje terorja: tanki in vojaški konvoji so se premikali po vsej Varšavi. Vojaki so nosili puške in nekaj ljudi je bilo na cesti aretiranih. Vendar pa je bil pravi teror prikrit.

G.: Kaj, mislite, je povzročilo ta preobrat?

K.: Partija je ustvarila ponarejene sindikate, ponarejen parlament in ponarejene volitve. Zadnje leto pa se je dogajalo to, da je začela „legalno“ državo vsrkavati „prava“ država. Namesto ponarejenih sin-

dikatov so nastajali pravi sindikati. Namesto ponarejenega tiska se je začel pojavljati pravi tisk. Poljska, ki so jo ustvarili ponarejeni predstavniki, se je začela spreminjati v pravo stvar. In tako je partija razpadla — v pravi Poljski ni mogla več vladati.

G.: Večina ljudi je domnevala, da bo preobrat na Poljskem prišel neposredno iz Sovjetske zveze.

K.: Za Rusijo je bil problem, kako intervenirati brez intervencije. Pojavili so se z inovativno rešitvijo tega problema. Na Madžarskem in na Čehoslovaškem je del partije prosil za rusko pomoč. Poljska rešitev pa je končala predstavo o partiji kot orodju manipulacije. Objave ni podal poljski politbiro; v prvih treh dneh vojnega stanja ni bila komunistična partija Poljske skoraj nikoli omenjena. General Jaruzelski je bil v razglasih imenovan kot general štirih zvezdic ali predsednik vojaškega sveta za narodno rešitev ali predsednik vlade. Redko pa je bil omenjen kot prvi sekretar poljske komunistične partije.

G.: Zakaj je to značilno?

K.: Nekdo, ki sem ga srečal na Poljskem po preobratu, je namignil, da je ta scenarij generalka za prevzem oblasti sovjetske vojske

po smrti Brežnjeva. Celo zdaj je v Rusiji edina stvar, ki funkcionira, vojaški aparat.

G.: Katere očitnosti kažejo na to, da je imela pri delovanju Jaruzelskega Sovjetska zveza prste vmes?

K.: Način, kako so čez noč aretirali ljudi, je ruska značilnost. Aretirati 2000 ljudi v eni uri — to ni poljska natančnost. Primerjajte ukrepe proti Solidarnosti z računalniško tehnologijo, torej z razliko med računalniškimi aparaturnami in umskim potencialom. Aparature — puške in tanki — so poljske. Umški potencial — besede in nauk o zasledni službi — pa je ruski.

G.: Poljsko ljudstvo po tradiciji spoštuje vojsko. Bržkone so se ljudi počutili izdane ob ukrepu Jaruzelskega. Kako so se vedli ob prisotnosti vojske na cestah?

K.: Vojsko sestavljajo naborniki, kmečki in delavski sinovi, mladeniči pač, ki le nekaj malega vedo o tem, kaj se dogaja. In ljudje to razumejo. Na varšavskih ulicah so ljudje dajali vojakom čaj in kavo, kajti bil je hud mraz. Vojaki so bili videti kot prostitutke v Rimu, ki si na cestah zakurijo ogenjčke, da bi se ogrele. Zdaj se sliši nekaj o upiranju znotraj vojske. En vojak je bil ustreljen, nekaj oficirjev zaprtih,

deset do petnajst generalov pa je dalo ostavko. Vojska ni odgovorna za nasilje.

G.: Torej mislite, da so odgovorne posebne varnostne sile, imenovane ZOMO?

K.: Da. Njihova bestialnost je celo v primerjavi z gestapovsko neverjetna. Ko sem tisto noč, preden sem odšel iz Poljske, prišel nazaj v Krakov, sem na vlaku srečal žensko, ki je bila v osmem ali devetem mesecu nosečnosti; evakuirali so jo iz katoviške bolnišnice. ZOMO je prišla v bolnišnico. Pretepli so ranjence, pretepli zdravnike in sestre. Zasegli so kri in plazmo za lastne potrebe.

G.: Harvardski profesor Stanislaw Baranczak je pred kratkim opozoril, da politična aktivista Jaceka Kurona in Adama Michnika v zaporu mučijo.

K.: To je najbrž res. Bila sta v zaporu Bialoleka zunaj Varšave in neka priča je povedala, da ju je videla okrvavljena. Nedvomno so ju pretepli in razlika med mučenjem in tepežem je samo semantična. Orwell je rekel, da če v našem stoletju kdo zatruje, da je bil mučen, moraš prej verjeti mučencem kot mučitelju.

G.: Jaruzelski pravi, da je vojno stanje samo začasen ukrep in da

vlada ne bo odstopila od reforme iz preteklega leta; ali mu ljudje na Poljskem verjamejo?

K.: Ne, nihče. Moj občutek in občutek ljudi na Poljskem je, da je to, kar se je zdaj zgodilo na Poljskem najbliže nemški okupaciji. Kakor mi je povedal neki časnikar na Poljskem, je mnogo lažje uvesti vojno stanje, kot pa se ga znebiti. Recimo, da so aretirali ali internirali 70.000 ljudi.

G.: Kaj se bo zgodilo?

K.: Mislim, da obstajata za prihodnost dve napovedi — ena optimistična in druga pesimistična. Optimistična je madžarska rešitev. Po terorju je bila ustanovljena nova partija; seveda obstajata ekonomski in kulturni pragmatizem. Vendar pa madžarska ekonomija nikoli ni doživela tako poraznega stanja kot Poljska. Potem je tu pesimistična rešitev, češkoslovaška, kjer pa je kulturno življenje anulirano. Univerze zapirajo, intelektualci so prisiljeni opravljati ročno delo. Tiska in filmov skoraj ni. Popolnoma sem pesimističen. Mladi ljudje na Poljskem niso bili priče hitlerizmu in stalinizmu, kot je bila to moja generacija. Zdaj bodo morali tudi skozi ta ognjeni obroč.

(Ta pogovor je ponatisnil tudi jugoslovanski štirinajstdnevnik „Naši razgledi“.)

Nekaj opomb ob slovenskem kulturnem prazniku:

Zadostuje samo „teoretiziranje“?

Kultura je „in“, vsaj verbalno, saj se v zadnjem času mnogo piše in diskutira o problemu kulture med koroškimi Slovenci, zlasti v vrstah študentske mladine. Študentski klubi na Dunaju, v Gradcu in Celovcu so lani jeseni priredili seminar o naši kulturni situaciji, ki so mu dali žurnalistično udarni naslov „Naš kulturni boj — med seboj?“ Mnogo je bilo pri tej priložnosti govora o organizacijski dvotirnosti naše kulture in o problemu dvojnega članstva.

O tem vprašanju je pisal v novembrski številki Kladiava dr. Jože Messner, predsednik SPD „Bisernice“ v Celovcu in je pri tem postavil nekaj zanimivih tez o naši ideološki zaplankanosti. Vzajemno s tolikokrat ponovljenim, a s tem nič bolj upravičenim očitkom, ki je bil izrečen tudi na Podraveljskem seminarju, piše Jože Messner o potrebi zaježitve „organizacijsko sektaškega vpliva iz celovške centralne“ in pravi na drugem mestu, da tudi dvojno članstvo ne bo moglo

piše: dr. Janko Zerzer

društvom do živnega, „če bomo znali proti sektaštvu organizirati demokratsko kulturo in diskusijo“.

Ne glede na to, ali si srečen nad dvojnimi članstvom ali ne, je treba vendar stvari postaviti v pravo luč. Očitek namreč predpostavlja, da se nekje ena „centrala“ — v večini primerov torej KKZ — pri dveh članstvih aranžira v smislu dvojnega članstva, ga jim slika v najlepših barvah, jim verjetno obljublja vse mogoče ugodnosti in tako z veliko rafineso doseže včlanjenje društva pod svoje streho. Messnerjeve trditve pa vključujejo še nadaljnjo nevarnost, kajti svari pred tem, „da bo prekanje o dvojnem članstvu lahko društvo celo razneslo“. Prepričan sem, da je avtor te stavke napisal iz neinformiranosti, kajti kdor je imel opravka z društvi, ki so se odločila za dvojno članstvo, bo lahko potrdil, da je bila situacija dejansko drugačna. Povsod je prišla pobuda in želja iz društev samih in to v večini primerov brez nasprotovanj znotraj društva. In ko so se zastopniki „central“ — in sicer obeh — problemu skušali izogniti na ta način, da so se izgovarjali na potrebne poprejšnje dogovore v Celovcu, je to za dalj časa ohranilo delo društva. Ko pa je bilo to vprašanje rešeno, so se takoj končale vse notranje diskusije in cela vrsta poživiljenih ali novo ustanovljenih društev z dvojnimi članstvom danes ne bi imela tako razgibanega kulturnega delovanja kot ga dejansko imajo.

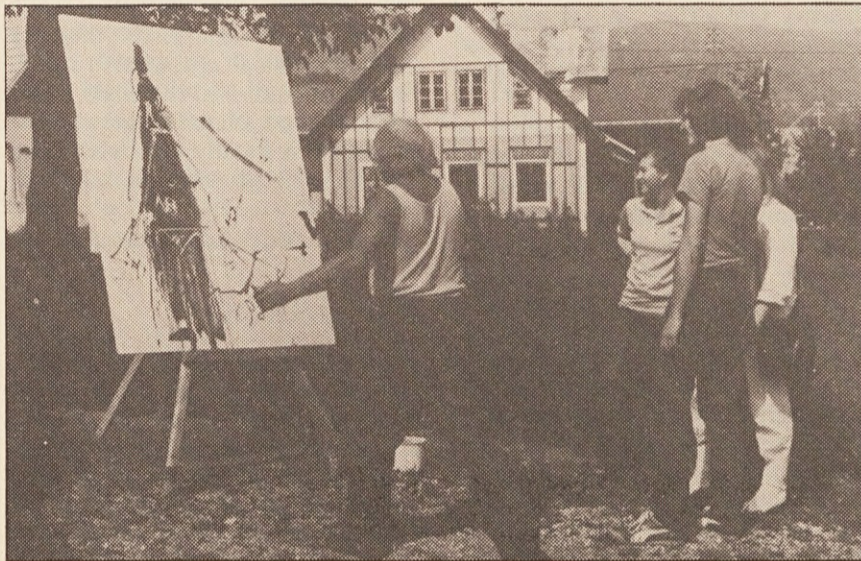
To naj nikakor ne bo tolmačeno kot propagiranje dvojnega članstva, samo je treba resnici na ljubo povedati, da je v določenih okoliščinah rešitev v smislu dvojnega članstva za naše kulturno življenje vsekakor koristna, da je resnični izraz demokratičnega samoodločenja v društvih in da se z lahkoto da dokazati, da je v vseh teh društvih mnogo več življenja kot prej.

Messnerjevimi izvajanjem podobno stališče so zavzeli dunajski študentje v diskusijskem prispevku, ki je bil prebran na 13. Koroških kulturnih dnevih. Misli se poleg tega delno ujema z „nepopolnim seznamom“, ki ga je v mladju 44 objavil dr. Mirko Messner.

Kritika, ki je tu med drugim artikurirana, gre na račun etablirane kulturne politike, ki da menda nima razumevanje za potrebe spremenjenih socialnih struktur med koroškimi Slovenci. Da so te trditve s preveliko lahkoto postavljene v svet, je očitno. Da je ravno KKZ v zadnjih letih razvila celo vrsto sodobnih aktivnosti in da je dala krajevnim društvom pobudo ali pa podporo pri kulturnih inovacijah, ni treba dokazovati. Na drugi strani pa dobiš vtis, da naši študentje tu in tam zgublajo kontakt z realnostjo in jim manjka pogled za narodnostne razmere po naših vaseh. Sicer ne bi mogli tako z vzvišene prestola omalovaževati tiste kulturne dejavnosti, ki sloni na naši tradiciji in hkrati izključno postavljati v ospredje vse to, kar pride iz njihovih vrst. Sicer pa lahko trdim, da kulturni „establišment“ primerno priznava in ceni vsak pozitivni prispevek, ki ga porodijo mladi, čeprav se jim morda tu in tam zdi, da ga premalo pohvalimo. In prav gotovo bo kulturna politika hvaležna za „konstruktivna navodila, predloge in alternative“, ki jih bodo prispevali mlajši in starejši kritični duhovi.

V tem smislu smo bili radovedni na izvajanja F. Zwitterja ml., ki je prevzel nalogo, da predava na 13. KKD o temi „Nove kulturne dejavnosti kot možna oblika pomoči za lažjo identifikacijo z lastno narodno skupnostjo“. Ta radovednost je bila gotovo utemeljena, saj je bilo rečeno, da se referent znanstveno bavi s to tematiko. Moram priznati, da sem bil precej razočaran. Da je F. Zwitter ml. zapazil v poblebsciti ni dobi med koroškimi Slovenci

klerikalizacijo in da se mu je zataknilo po drugi svetovni vojni neko vprašanje ideologije bele garde v razna društva, kar je menda preprečilo vsakršno inovacijo kulturnega delovanja, to je pač treba tolerirati kot izraz zornega kota, iz katerega mlad intelektualec z jasno opredeljenostjo presoja naš kulturni razvoj. Ne gre pa tolerirati

Nič novega? SPD „Kočna“ je lani priredila 1. mednarodni slikarski teden.

gole destruktivnosti, ki govori iz naslednjega citata: „Merodajna in prevladujoča je skoraj pri vseh takih prireditvah ena in ista komponenta: ohranjanje ali negovanje tako imenovane tradicionalne „ljudske umetnosti“. To pa koncem konca tudi pomeni ohranjanje in negovanje določene vrste kulture, ki ne ustreza več današnjim razmeram in današnjim potrebam.“ Zanimivo je, da pisec sam navaja vzroke za slabo vest, ki jo

ima ob taki izjavi. Saj se zaveda, da s tem izzove kritiko „aktivnih prosvetarjev, katerih zasluga je, da naše kulturno delovanje sploh še obstoja“, poklicnih funkcionarjev in „tistih kulturnih ustvarjalcev, ki se dejansko potrudijo obogatiti — tako formalno kot vsebinsko — kulturno dejavnost in učinkovitost“. Če je torej prepričan, da tako rekoč razžali vse tiste, ki jim je kulturna dejavnost pri srcu ter zanjo več žrtvujejo, kot si to marsikateri predavatelj more predstavljati, čemu potem sploh taka provokacija?

Toda kakor rečeno, tudi to bi človek še prenesel, če ne bi avtor pozabil navesti vse tiste alternative in „nove dejavnosti“, ki jih je obljubil v naslovu referata. Če torej sam ugotovi, „da odgovora na vprašanje, kakšne naj bi bile nove oblike kulturnega delovanja med

našo narodnostno skupnostjo, da bi se z njo čim lažje identificirali, v tej obliki in v samem teoretiziranju, ni možen“, potem bi moral ob začetku priznati, da alternativ ne pozna (navesti „kantatorje“ in Oktobrski tabor je brez dvoma pre malo) in da pravzaprav zanj velja očitek, ki ga je naslovil na naše kulturnike, češ da slej ko prej obračajo „svoj pogled raje nazaj kot v bodočnost, ker je pač preteklost za nas lažje dojemljiva.“

Če bi avtor samo pregledal prvo številko Našega tednika, ki je izšla leta 1982, bi našel v kulturnem pogledu na leto 1981 celo vrsto inovacij, ki delno slonijo na naši narodni tradiciji (ki je slej ko prej osnova naše identitete), delno pa uspešno razvijajo aktivnosti na področjih, ki jih prej še nismo zajeli, žalibog tudi študentje ne. In kar se tiče Oktobrskega tabora, ki tudi ni postal to kar je obetal, se že razvija na drugi ravni pravo „oktobrsko gibanje“, ki bi ga morali vsi podpreti, kajti prireditve, ki jih

slovenščino. Status slovenščine se mora urediti v smislu splošne dvojezičnosti že na predšolski stopnji, glede katere je treba zagotoviti tudi ustrezno izobrazbo učiteljev in izdelavo učil in učnih pripomočkov.

Zastopstvu slovenske narodne skupnosti je jasno, da glede splošne izobrazbe k Zvezni gimnaziji za Slovence ni alternative, saj bodoča srednja šola, ki naj bi bila enakovredna spodnji stopnji gimnaziji, bi mogla prevzeti vlogo spodnje Slovenske gimnazije le tedaj, če bi bili naj tej srednji šoli dani enakovredni pogoji tudi glede slovenščine (ki je na Slov. gimnaziji učni jezik). Stališče osrednjih organizacij se dotika tudi problema pouka na sedanjih glavnih šolah, kjer se pogosto poučuje učence različnih razredov in z različnim znanjem slovenščine v isti skupini. Prav tako zahtevata organizaciji ureditev statusa slovenščine na posebnih šolah, za katere mora veljati manjšinski šolski zakon, torej tudi tam slovenščina kot obezen predmet. Slovenščina naj bi se tudi upoštevala kot obezen predmet na Koroškem na vseh splošno in poklicno izobraževalnih višjih šolah alternativno k prvemu ali drugemu tujemu jeziku za učence s

Pismo iz uredništva

Draga bralka! Dragi bralec!

Vsi Slovenci praznujemo vsako leto 8. februarja slovenski kulturni praznik. Tudi letos so na programu številne prireditve in proslave v spomin Francetu Prešernu in drugim velikim slovenskim kulturnim ustvarjalcem.

Vprašanje kulture, kulturnih organizacij ter ustvarjalcev je za nas koroške Slovence še posebno važno. Vemo, kaj pomeni delovanje na kulturnem področju za ohranitev naše narodnostne skupnosti. Drugače povedano: kjer takšne dejavnosti ni, zamre narodna zavest, še večja je asimilacija.

V zadnjih mesecih so predvsem slovenski študentje na Dunaju, v Gradcu in v Celovcu sprožili večjo razpravo o delovanju naših kulturnih organizacij. Med drugim so na seminarju v Podravljah in na 13. Koroških kulturnih dnevih precej kritično ocenili centralne ustanove in razna krajevna društva.

Tokrat odgovarja na to kritiko dr. Janko Zerzer, predsednik „Kočne“ ter podpredsednik Krščanske kulturne zveze. Kot dolgoletnemu in zavzetemu delavcu na kulturnopolitičnem področju mu položaj naših kulturnih ustanov in prosvetarjev gotovo ni neznan.

Resno in stvarno razmišljati o vprašanih kot na primer članstvo v obeh osrednjih kulturnih organizacijah, ali: „zadostuje tako imenovana tradicionalna kultura?“, itd. je vse drugo kot nesmiselno in nekoristno.

Dovolj se je že polemiziralo, marsikateri „teoretik“ je več škodoval kot koristil, marsikaj smo zaradi tega zamudili in izgubili. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da so prizadeti predvsem naši številni in požrtvovalni društveniki.

Janko Kulmesch

skupaj prirejajo slovenska in nemška društva pod geslom „Dober večer, sosed — Guten Abend, Nachbar“, bi morali zavestno forsirati, jih izmenoma predstaviti naši publiki in nemškemu sosedu, ne samo ob nacionalnem prazniku, tudi za 10. oktober. Potem bi dolgoročno gledano imel oktober šanso, da dobi drug smisel.

Morda pa bi zadostovalo, če bi naši kritiki več sodelovali v krajevnih društvih, pri katerih se včasih več sodobnega ustvarja kot ob svojem „teoretiziranju“ sploh zapazijo.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na osrednji koncert
KOROŠKA POJE
ob 80-letnici rojstva Milke Hartmanove

in nedeljo, 7. marca 1982, ob 14.30 v Domu glasbe v Celovcu.
Nastopajo: Mešani zbor „Podjuna“ iz Pliberka, moški zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuč, deklinski zbor iz Nonče vasi, vokalno-instrumentalni ansambel „Korenika“ iz Šmihela, mešani zbor „Peca“ iz Globasnice, mešani

zbor „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca, mešani zbor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, deklinski zbor Strokovne šole za ženske poklice v Št. Jakobu v Rožu.
Kot gost: Mešani zbor Glasbene matice iz Ljubljane in mešani zbor RUPA/PEČ iz Primorske (Italija).

Vstopnice v predprodaji pri krajevnih prosvetnih društvih, pri zastopnikih farnih mladlin, v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, tel.: 0 42 22 - 72 5 65 / 23 ali 24

V dnevni javni diskusiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nekatere spremembe vsebuje zakon tudi glede poklicno izobraževalnih (višjih) šol (tečajev). Tako bo sedanji zavod za izobraževanje vrtnaric postal višja šola za izobraževanje vzgojiteljev v otroških vrtcih, ki bo petletna in se zaključila z maturjo. Po obstoječem sistemu imajo maturantje možnost, da obiskujejo npr. enoletni abiturientski tečaj na trgovski akademiji in si tako zagotovijo isto kvalifikacijo kakor abiturienti trgovske akademije. Po osnutku naj bi bili taki tečaji dvoletni. Seveda bi bilo omeniti še vrsto drugih važnih in manj važnih sprememb v smislu zakonskega osnutka. Toda detajlni prikaz problematike ni namen tega spisa. Važno pa je, kakšno stališče zavzemata do nakazanih vprašanj osrednji organizaciji kot zastopstvo slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem sta izdelali svoje stališče na podlagi posvetovanja z učitelji na dvojezičnih šolah in drugimi strokovnjaki. V tem stališču, ki ga je deželni šolski svet za Koroško že dobil, osrednji organizaciji ugotovljata, da manjšinsko osnovno šolstvo ni doživelo tistega napredka kot ostalo šolstvo v Avstriji in da so šli tudi avtorji osnutka 7. novele zakona o organizaciji šolstva mimo celotnega manjšinskega šolstva.

Osrednji organizaciji poudarjata, da je bila šolska ureditev na podlagi uredbe provizorične koroške deželne vlade iz leta 1945 za prebivalstvo južne Koroške najboljše. Upoštevač razmere na Koroškem vztrajata organizaciji pri zahtevi — nazadnje postavljeni v Operativnem koledarju leta 1979 — po uvedbi slovenščine kot obvezen predmet na območju veljavnosti manjšinskega šolskega zakona za Koroško in pozdravljata vsak korak oblasti, ki bi izboljšal stanje slovenske narodne skupnosti na šolskem področju. V detajlu gre za upoštevanje slovenščine v učnih načrtih in za opustitev omejitvenih določil (glede potrebnega števila učencev) v zvezi

področja veljavnosti manjšinskega šolskega zakona za Koroško. Vrh tega ponovita organizaciji zahtevo po ureditvi Trgovske šole in Trgovske akademije za Slovence.

Učni načrt bodoče višje šole za vzgojitelje v otroških vrtcih bi moral upoštevati tudi pedagogiko, oz. metodiko vzgoje v dvojezičnih vrtcih. Glede dodatnih možnosti poklicnega izobraževanja v okviru raznih tečajev zahtevata organizaciji v svojem stališču vodenje takih dvojezičnih tečajev tudi pri nižjem številu prijaviteljev.

V stališču je nadalje izraženo mnenje, da bi spadalo celotno dopolnilno izobraževanje dvojezičnih učiteljev v program pedagoškega inštituta zveze na Koroškem.

Poleg drugih podrobnejših vprašanj je v stališču omenjena še zahteva po ureditvi statusa slovenščine v politehničnih letnikih.

Nihče še ne ve, v kolikor bodo politične stranke naše soglasja. Pričakovati pa je, da se bo šolstvo prej ali slej razvijalo v smer, ki je uvodoma nakazana. Vsekakor sta osrednji organizaciji svoje stališče iz vidika slovenske narodne skupnosti podali, stvar nas vseh je, da vse storimo za uveljavitev vsebine tega stališča.

PRIREDITVE

Igra
„KJE JE MEJA?“
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobri vasi
Kraj: pri Ilgu v Kazazah
Čas: nedelja, 7. 2. 1982, ob 10. uri
(po maši)
Gostuje igralska skupina SKD iz
Globasnice.

Lutkovna predstava
Edi Majaron
„LUTKE STRIČKA JURJA“
Prireditelj: SPD „Borovlje“ v Borov-
ljah
Kraj: Cingelc na Trati
Čas: sobota, 13. 2. 1982, ob 14.30
Gostuje lutkovna skupina „Lutke
mladje“ KDZ iz Celovca.

10. JUBILEJNI PLES DANICE
Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu
v Podjunu
Kraj: Kulturni dom „Danica“ v Št.
Primožu
Čas: sobota, 13. 2. 1982, ob 19.30
Za ples igrajo „Fantje iz Podjuna“.
Ob tej priliki bo kulturni spored,
srečolov in druga presenečenja.

Slovenski atletski klub v Celovcu
vabi na
SAK-PLES
ki bo v soboto, 6. 2. 1982, ob 20. uri
pri Šoštarju v Globasnici.
Za ples igra „PLANINSKI SEKSTET“

PUST S „KOČNO“
Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah
Kraj: pri ADAMU v Svečah
Čas: sobota, 6. 2. 1982, ob 20. uri
Sodelujejo: čarovnik p. Mirko Pihler
ter domača vižarja Tonč in Lojz

SPZ vabi na
PREŠERNOVO PROSLAVO
ob slovenskem kulturnem prazniku
v počastitev stoletnice rojstva Aloj-
za Gradnika in šestdesetletnice
rojstva Karla Destovnika-Kajuha
v četrtek, 4. 2. 1982, ob 19. uri v jav-
nem studiju koroškega radia, Spon-
heimerstr. 13 (vhod s parkirišča).
Sodelujejo: slavnostni govornik
univ. prof. dr. Franc Zdravec, mo-
ški zbor SPD „Zarja“, recitacijska
skupina SPZ, sopranistka Danica
Kežar in pianistka Shou-Jen-Ho,
glasbeni solisti Marija Stingler in
Klavdija Rudolf.

FILMSKI VEČER
Prireditelj: SPD „Edinost“ Šteben
Kraj: gostišče JUENA pri Globasnici
Čas: petek, 5. 2. 1982, ob 20. uri
Amaterske filme iz domačih krajev
predvaja Janez Elbe iz Globasnice.

Igra
„KJE JE MEJA?“
Prireditelj: Farna mladina v Vogrčah
Kraj: Farna dvorana v Vogrčah
Čas: nedelja, 7. 2. 1982, ob 19.30
Gostuje igralska skupina SKD iz Glo-
basnice.

Slovenski športni klub OBIR
RAZPIS IN VABILO
na
4. mednarodno tekmo v
smučarskih skokih

Tekma bo v nedeljo, dne 7. 2. 1982,
na Podršnikov skakalnici na Obir-
skem pri Železni Kapli.
13.00: začetek tekme
prijave sprejema: dr. Avgust Brum-
nik, 9135 Železna Kapla 257
konec prijav: 7. 2. 1982, 11.00

Srečanje slovenske Katoliške
mladine 14. 2. 1982 s škofom
Kat. mladina vabi na
PUSTNO PRIREDITEV
ki bo 14. 2. 1982, ob 14. uri v
Tinjah

Program:
— kulturni spored
— finale „Človek ne
jezi se“ s škofom
— ples
— zabava

Novi škof Dr. Egon Kapellari se
želi srečati z našo mladino. Vsi
prisrčno vabljeni!

Nov učbenik:

„Učimo se slovensko/
Wir lernen Slowenisch“

NT je že kratko poročal, da je pripravil dvorni svetnik dr. Valentin Inzko v Mohorjevi založbi v Celovcu nov učbenik za slovenščino „Učimo se slovensko/Wir lernen Slowenisch“, ki je namenjen „za pouk slovenščine na višjih in srednjih šolah, za tečaje v okviru Slovenskih kulturno-prosvetnih društev in za razne druge tečaje v okviru ljudskih univerz itd.“, kot je to na predstavitvi knjige povedal njen avtor, ki je m. dr. inšpektor Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu in lektor slovenščine na celovski univerzi za izobraževalne vede.

Na predstavitvi učbenika v Slomškovem domu je vodja založbe Franc Kattinig naglasil, da se je ta ustanova že takoj po vojni, ko je šele zbirala moči za nadaljnji obstoj in razvoj, izdala in založila prve šolske knjige za koroške Slovence. Nizke naklade v primerjavi z nemškimi knjigami otežkoči izdajanje takih knjig prav tako kot tudi pomanjkanje avtorjev knjig samih, kar se pa je v zadnjem času spremenilo na boljše.

Založniški vodja je tudi napovedal novo iniciativo Mohorjeve knjigarne, ki bo nudila našim umetnikom možnost posredovanje slik širši publiki v svojih prostorih ter bo meseca februarja priredila mesec knjige, v katerem se bodo razprodajale knjige Mohorjeve založbe do 80% znižanih cenah (op. ur.: medtem je ta akcija že v polnem teku).

Avtor nove knjige pa je spomnil na geslo „zweisprachig ist besser“

Milka Hartman

Milka Hartman obhaja 11. februarja svoj 80-letni življenjski jubilej. Mohorjeva založba v Celovcu je ob tem jubileju posvetila revijo „Družino in dom“, katere najzvestejša sodelavka je prav Milka Hartman, literaturi koroških Slovencev.

Meseca februar in marec pa je proglasila za „mesec slovenske knjige“, (v katerih razprodaja knjige, ki jih je doslej izdala, po do 80% znižanih cenah).

Zvezna gimnazija za Slo-
vence v Celovcu

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence
v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1982/83 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 8. do 26. 2. 1982, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. Pravočasno prijavljeni učenci, ki bodo ob koncu šolskega leta 1981/82 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSEN-ZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.

3. Prijavljeni učenci, ki ne bi

(dvojezično je bolje), ki ga širimo že tri leta. „Če hočemo priti do boljšega sožitja obeh narodov na Koroškem, mora vsak narod znati jezik drugega,“ je rekel dr. Inzko in nadaljeval, da „je večje število nemškogovorečih izrazilo pripravljenost učiti se našega jezika.“ Nov učbenik naj bi bil naš korak v to smer medsebojnega spoznavanja.

Učbenik „Učimo se slovensko/Wir lernen Slowenisch“ stane 190.— šil. in je na razpolago v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, po pošti pa pri založbi sami.

PS: Knjigo bi pravzaprav lahko spopolnili s kaseto (za tiste, ki se hočejo učiti slovenščino brez učitelja).

Št. Jakob

Karli Krautzer (Mirko zadnje uprizoritve „Miklove Zale“ leta 1979) je postal na občnem zboru Slovenskega prosvetnega društva „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu novi predsednik društva. Prejšnji predsednik Franci Janežič je svojo odgovorno funkcijo oddal zaradi preobremenjenosti in se bo posvetil bolj mestu občinskega odbornika samostojne liste tržne občine Št. Jakob.

Poročila občnega zbora so prikazala pestro dejavnost društva, ki je slonela v glavnem na požrtvovalnem delu režiserja Petra Stickra in zborovodja Lajka Milisavljeviča. Igralska skupina in Mešani pevski zbor sta sekciji društva in kot taki glavna stebra dosedanje društvene dejavnosti. Igralska skupina je naštudirala v zadnjih dveh letih dve igri („Stanovitni princ“ in „Tuje dete“) in z njima gostovala širom Koroške, pevski zbor pa je — kot je to povedal na občnem zboru njegov predsednik Slavko Sticker — v tem času nastopil kar 83-krat, na 29 samostojnih in 54 polovičnih koncertih.

Novi predsednik Karli Krautzer je v svojem nastopnem nagovoru obljubil, da bo skušal delovati za vse domače kulturnike, ki naj bi — kot Miklovi in Serajnikovi v „Miklo-

dosegli tako dobre ocene, bi morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka prijaviti v prvi polovici junija 1982. Sprejemni izpiti bodo v sredo, 7. julija 1982.

4. Konec maja 1982 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

5. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

6. Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

RAVNATELJ:
dr. Reginald Vospornik I. r.

vi Zali“, ki so se skupno borili proti turškemu nasilju — videli v prvi vrsti delo za ohranjanje materine besede kot svoj glavni cilj.

Občnega zbora se je udeležil tudi podpredsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, ki je v svojem nagovoru poudaril veliko poslanstvo SPD „Rož“ v Zgornjem Rožu, kateremu je bil in bo Št. Jakob središče in žarišče.

Karli Krautzer, ki sodeluje pri igralski skupini, pri cerkvenem pevskem zboru in pri Mešanem pevskem zboru ter pomaga tudi drugje, če je treba, je garant za optimistični pogled v kulturno bodočnost v Št. Jakobu. Njemu in ostalemu odboru (podpredsednik je Ludvik Serajnik iz Srej, tajnika sta Pepca Lederer z Reke in dipl. trg. Jaki Sitter iz Št. Jakoba, blagajnik pa je Jožko Lepuschitz z Raven) želimo skupno s KKZ obilo veselja in sreče pri izvrševanju začrtane poti.

FK

Mokrije —
Št. Danijel

V 81. letu starosti je za vedno zatisnil oči Štefan Starc, pd. Mohor iz Mokrij. Rajni je bil dolga leta cerkveni ključar v Mokrijah. Mohorovega očeta so sosedje in znanci v soboto, 16. januarja, pospremili k zadnjemu počitku na pokopališče pri Št. Danijelu. Pogrebne obrede je opravil domači župnik Franc Krištof, cerkveni zbor pa je rajnemu očetu zapel v slovo.

Ženi Martini, otrokom in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Z Našim tednikom
v SCHLADMING

Za svetovno smučarsko prvenstvo je Naš tednik skupno s tovarno smučji ELAN na Brnci in avtobusno podjetje LINDE organiziral vožnjo v Schlading!

Avtobusi bodo vozili v soboto, 6. februarja (smuk moških), in v nedeljo, 7. februarja 1982 (slalom moških). V nedeljo bo avtobus vozil le, če se bo prijavilo zadostno število interesentov.

Postaje:
Celovec/glavni kolodvor ob 7. uri
Beljak/glavni kolodvor ob 7.30
Št. Jakob/glavni kolodvor ob 8.00
Šmohor/Hans Gasser Pl. ob 6.00
Čajna/avtobusna postaja ob 6.30
Podklošter/avtobus. postaja ob 6.45
Brnca/avtobusna postaja ob 7.00

Cena: 250.— šil. (vsak dobi tudi vetrovko/Allwetterjacke tovarne ELAN) — 190.— šil. (brez vetrovke). Vstopnice za smuk in slalom lahko kupite v avtobusu — stane približno 100.— šil. Otroci plačajo le polovično ceno.

Če se želite peljati z nami, nam to sporočite telefonično do petka, 5. februarja, do 17. ure: Naš tednik, 04222/2565-22.

KONCERT

Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Kraj: Miklavž v Bilčovsu
Čas: sobota, 6. 2. 1982, ob 19.30 uri
Gostuje mešani pevski zbor iz Višnje gore pri Velenju.

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA

vabi na
STROKOVNA PREDAVANJA
v petek, 12. 2. 1982, ob 9.30 uri v gostilni pri Trklu, Sele-Borovnica.
Obravnava sledeče tematike: Aktualna vprašanja gorskih kmetov.
Predava: OLWR. dipl. ing. Walter Raffalt
Načrtovanje gozdnega gospodarstva, redčenje, oskrbovanje, pogozdovanje in gnojenje gozdov.
Predava: dipl. ing. Roman Schmiedler

v četrtek, 25. 2. 1982, ob 9.30 v Narodnem domu v Št. Jakobu v Rožu nad Posojilnico.
Obravnava sledeče tematike: Socialna vprašanja.
Predava: ga. dr. Kuglitsch Roswitha
Vse predavatelje vam da na razpolago Kmetijska zbornica.

ČESTITAMO

Marija Grilc, pd. Tončeva mama iz Št. Jurja pri Pliberku je te dni praznovala svoj 82. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Marija Tolmajer, pd. Poderšnikova mama iz Spodnjih Rut na Radišah praznuje 71. rojstni dan in godovni dan. Čestitamo!

Marija Grudnik, pd. Grabelnikova mama iz Nove Metlove praznuje svoj 70. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Blažej Šparovc na Doleh pri Borovljah praznuje 70. rojstni dan. Čestitamo!

Pavla Lorbek iz Remšenika pri Železni Kapli praznuje 60. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Marija in Miha Goltnik, Večna vas pri Globasnici, praznujeta zlato poroko. Iskreno čestitamo!

Marija Zufer iz Lepene praznuje svoj 87. rojstni dan. Čestitamo!

Silvester in Barbara Špendir iz Paprač pri Škofičah praznujeta zlato poroko. Čestitamo!

Jožef Klemenc iz Št. Pavla v Labotski dolini praznuje 50. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

Marija Wolfgang, pd. Kovačeva mama iz Banje vasi pri Št. Lipšu praznuje 60. rojstni dan. Čestitamo!

Mariji Markitz iz Male vasi pri Globasnici čestitamo k 50. rojstnemu dnevu.

Čebulovi mami iz Globasnice vse najboljše k 86. rojstnemu dnevu!

Mariji Ibovnik iz Šmarjete v Rožu čestitamo k 65. rojstnemu dnevu!

Naše iskrne čestitke veljajo Francu Dolinšku iz Bele pri Železni Kapli k njegovemu 60. rojstnemu dnevu!

Meliti in Rupeju Reichmann, Linčevjema v Moščenici pri Bilčovsu, iskreno čestitamo ob rojstvu drugega otroka, hčerke Milene.

Predavanje z diapozitivi
PODZEMSKJE JAME
Prireditelj: SKD v Celovcu
Kraj: Dvorana Slomškovega doma v Mohorjevi hiši, 10.-Oktober-Str. 25
Čas: petek, 5. 2. 1982, ob 19.30 uri
Predavatelj Oto Jamelnik že vrsto let posveča svoje zanimanje jamarstvu. V reviji Carintia je objavil že strokovne popise svojega dela.

Predavanje
„POHOD PO KITAJSKI“
Prireditelj: Kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožeku
Kraj: Hotel Antonič na Reki
Čas: sobota, 6. 2. 1982, ob 19.30
Predavanje sta pripravila Rudi Gröblacher in Zdravko Schellander.

Maturanti Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu vabijo na
GIMNAZIJSKI PLES
ki bo v petek, 19. 2. 1982, ob 20. uri v Delavski zbornici v Celovcu.
Igrajo: „ŠTIRJE KOVAČI“ in duo „SEASONS“

Senčni kraj:

Zdovčeva mama praznuje svoj 80. rojstni dan

Pred kratkim je v krogu številnih sorodnikov praznovala svojo 80-letnico daleč naokrog znana Zdovčeva mati Pavla Apovnik. Slavljenka prihaja iz znane Pongračeve družine v Dolinčičah.

Po prvi svetovni vojni se je „priženila“ k Zdovcu v Senčni kraj. Vse otroke sta z že umrlim možem Janezem vzgojila v zavedne člane naše narodne skupnosti.

Gospa, mama Pavla Apovnik — Vaša 80-letnica naj bo za Vas visok praznik dobrote, praznik veselja med številnimi otroki kremenitih značajev, spominov na delo poljih in njivah, zoranih in posejanih za kruh družini, iz domače kashiše dobrega rajnika moža — Hanzeja.

Za dobro, žuljavo roko ste rezali kruh družini, ji dajali klene domače besede v srca in nasvete za trdo pot v bodočnost.

Sijalo Vam je sonce ljubezni, utrinjale so se zvezde v skrbeh budnih noči. Peli so Vam škrjanč-

Šmihel

Pred kratkim so gostovali v šmihelski farni dvorani Braslovčani z igro: „11. zapoved — nikoli ne zataji svoje žene“. Igra je na smešen način pokazala posledice, če hoče mož zatajiti svojo ženo. Ljudje so se celo igro smejali, tako dobro in duhovito je bila zaigrana. Polna dvorana pa je pokazala, da Braslovčani v Šmihelu niso neznanjani in nepoznani.

PISMA BRALCEV

Še „Naši profesorji...“

Kot predsednik Združenja staršev na Slovenski gimnaziji sem z žalostjo v srcu bral bridke besede „Podjunčana“. Žal mi moram pritrđiti, vendar pa je treba pravici na ljubo jasno povedati, da je le skupina profesorjev, ki se res razdaje za šolo in za naše kulturno življenje. Ti pa so potem tako zaposleni, da res ne morejo biti povsod, četudi so stalno kje vpreženi.

Ne vem, na čem leži, da nam ne uspe več zainteresirati velike večine profesorjev, da bi bili z vsem srcem in vroče-živo povezani z našimi kulturnimi in političnimi dejavniki. Mogoče pa to leži tudi na nas? Ali res govorimo z vsakim in ga skušamo prijateljsko pritegniti? Kje je tista nerazvezljiva povezanost, ki je bila tako živa ob ustanovitvi gimnazije, še pod dr. Tischlerjem in dr. P. Zablatnikom? Zakaj nimamo mi starši in še posebej vsi absolventi gimnazije tesnejše povezave med seboj? Družabnost bi morali bolj gojiti, ni treba vsak mesec, a le kako bart na leto, ob malci mogoče in ob dobri kapljici. Ali ni tudi Kristus gojil družabnost? Ali ni postavil po pojmovanju Cerkev največji zakrament „pri večerji“?

Dajmo torej mi starši, absolventi in profesorji sebi sami sunek! Ne očitajmo si medsebojno grehov, pokrijmo jih z ljubeznijo in poboljšajmo se.

To prosim
dipl. trg. Janko Urank
(predsednik Združenja staršev)

Dragi urednik!

Ustoličenje novega krškega škofa dr. Egona Kapellarija je spet enkrat pokazalo veliko razliko med odnosom koroške Cerkve in koroških politikov do nas, koroških Slovencev. Novi škof je že v svojem nastopnem govoru s prižnice celovške stolnice vpletel nekaj slovenskih stavkov ter se tudi vsebinsko močno spoprijel s sožitjem Nemcev in Slovencev v svoji škofiji. To vse

Še Vas srečujemo s pokončno držo — in večkrat v družbi sina dr. Pavleta Apovnika ob grobu Vašega zakonskega druga, kjer cvetijo rože in jih zalivate v znak zveste povezanosti.

Želimo, da bi ostali z nami še dolgo na skupni poti, kot opomin za značajnost in trdnost veščanov, znancev, žena in mater, ki jih potrebujemo. Naj Vam vso pot v bodočnost Bog blagoslovja!

Vaše znanke.

Jubilantki so v imenu mestne občine čestitali med drugim župan Franc Mikusch ter podžupan Fric Kumer. Pridružuje se tudi uredništvo NT!

ki. Čuli ste krik groze in sovražnih grl med vojno in, ko se je na gmajnah trojnih Libuč uresničevala napoved iz prerokbe, da se bo tu končala druga svetovna vojna. Nastavljena, pripravljena sovražna roka z morilno cevjo — Vam, močni ženi ni mogla zlomiti tilnika.

Sveče

Posebna atrakcija letošnjega „Pusta s Kočno“ bo gotovo p. Mirko Pihler, ki nas bo s svojimi čarovnijami začaral in očaral. Štiri-destletni p. Mirko je župnik v Ptuj, član minoritskega reda in eden najboljših amaterjev Evrope na področju, ki ga goji kot hobby. Leta 1978 je prejel na Mednarodnem simpoziju v Portorožu srebrno medaljo za mikromagijo, leto navrh pa je na Češkem zasedel tretje mesto za iluzijo. Sveški cerkveni pevci, ki so že imeli prilžnosti ga spoznati, se kar niso mogli načuditi nad „čudeži“, ki jih zna delati p. Mirko!

Kotmara vas

V četrtek, 28. januarja 1982, je pospremila velika množica sorodnikov, znancev in prijateljev na zadnji zemeljski poti Filipa Adlašniga, Halekarjevega očeta na Novem selu pri Kotmari vasi. Rajni je bil vesten kmet, dober sosed, prijazen, za vsakogar je imel dobro besedo. Umrl je 26. januarja, star 79 let. Pogrebne obrede je opravil župnik Maks Michor. Naj rajni Halekarjev oče počiva v miru. Ženi, otrokoma z družinama in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

pred mikrofonom in televizijskimi kamerami, ki so ceremonijo ponesle po celi Avstriji. Vprašam Vas: Kje in kdaj je kak koroški politik storil tak korak? Ne ob vstopu v penzijo (Wedenig, Sima), ne ob vstopu v novo funkcijo! Kje so, kje?

M. K., Št. Jakob

Imeli smo v Podravljah šolo...

Kot je znano, smo imeli v Podravljah kmetijsko šolo. Pa smo jo pred nekaj leti zaprli. Nočem razpravljati o vzrokih ukinitve ali krivdi pristojnih oseb in institucij: takih razprav je bilo že več in tudi (upravičene) kritike ni manjkalo.

Bolj važno se mi zdi, da bi morali sedaj resno razmišljati, kako se da popraviti ta velika škoda. Če se prav spominjam, je Naš tednik pisal v zvezi z izidom zadnjih volitev v Kmetijsko zbornico, da se zavzema med drugim dr. Franci Zwitter, predsednik ZSO, za ponovno otvoritev Kmetijske zbornice. Na kaj še čakamo? Vprašam se, v kolikor se naši osrednji organizaciji resno ukvarjata s tem vprašanjem. Na vsak način bi bilo potrebno, nujno in koristno. Prepričan sem, da bi to pozdravil(e) tako naši(e) kmetje(ice) kot vsi(e) rojaki(nje), ki jim leži bodočnost našega naroda pri srcu.

O. Ž. (naslov uredništvu znan)

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Letna naročnina: Avstrija 180.— šil.; Jugoslavija 260.— din; ostalo inozemstvo 300.— (550.— šil. zračna pošta).

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Sr. Salvatora Klun:

Drava bi narobe tekla, če...

Sestra Salvatora Klun praznuje te dni 30-letnico, odkar je prišla v šolo slovenskih šolskih sester v Št. Peter pri Št. Jakobu. Rojena je bila leta 1918 v Kočevju kjer je obiskovala meščansko šolo. Nato je šla v Šiško pri Ljubljani na strokovno šolo šolskih sester, kjer je maturirala. Tam je vstopila v red šolskih sester, opravila noviciat v Mariboru in nato do leta 1952 delovala v Šiški kot učiteljica in pa kot strokovna vrtnarica. Začetek leta 1952 je na posredovanje pokojnega ravnatelja dr. Tischlerja prišla na šolo v Št. Peter. Tu je poučevala najprej na kmetijsko-gospodinski šoli, odkar pa se je šola preusmerila, poučuje tako v enoletni gospodinjki kot tudi strokovni šoli za ženske poklice.

NT: Koliko generacij je šlo v teh 30 letih skozi šolo v Št. Petru?

Sr. Salvatora: V glavnem dve generaciji. Kajti prva generacija, ki je bila tu prva leta, pošilja zdaj že svoje hčerke k nam. Po številu pa je obiskovalo okoli 1400 deklet našo šolo.

NT: Katere predmete poučujete?

Sr. Salvatora: Jaz sem strokovna učiteljica in poučujem kuhanje, serviranje, hranoslovje

in v enoletni moj najljubši predmet — slovenščino.

NT: Kako bi vi ocenili pomen in vrednost te šole?

Sr. Salvatora: Vrednost te šole je, da dekletom nudi izobrazbo za najrazličnejše smeri. Poleg trgovske izobrazbe da podlago za ostale poklice, v katere lahko žena stopi.

NT: Kako je bilo leta 1952 na šoli, ko ste prišli sem?

Sr. Salvatora: Ko sem prišla pred 30 leti sem, je ta šola v bistvu bila kmetijsko-gospodinj-ska šola. Imela je posestvo do pet govedi, 2 konja in do 20 prašičev. Tip šole se je v tem času zelo spremenil. Dekle, ki zaključijo pri nas strokovno šolo, more v Linzu na dopolnilni šoli napraviti v treh letih maturo.

NT: Danes število redovnih poklicev pada. Se je po Vaše morda bistvenost šolskih sester spremenila. Kako sprejema okolica šolske sestre?

Sr. Salvatora: Pri naraščaju kaže res bolj slabo. Kar se tiče nas šolskih sester, pa moram reči, da se nismo spremenile, ker vemo za naše poslanstvo. Okolica, sosedje so nas sprejeli za svoje. Ko smo pred leti spremenile nošo, nas nekateri niso takoj spoznali in so vsi prepadeni vprašali, kam da so „naše sestre“ šle.

NT: Kako se počutite tukaj po toliko letih?

Sr. Salvatora: Od začetka je bilo precej hudo, palagama pa sem se navadila. Dolag je Drava narobe tekla, če bi mene iz Št. Petra dali. Tu sem doma. Koroških narečij ne znam, razumem pa vse. Takoj prvi dan, ko sem prišla, sem imela nadzorstvo nad dekleti. Ena je zamudila južino in je prosila „sestra, prosim hrušče“. Jaz pa sem rekla: „Kako hrušče, saj smo danes imeli krompir, ne pa hruške.“ Vidite, tako sem se počasi navajala na Koroško. Nikoli pa nisem imela kakršnihkoli težav.

NT: Hvala za pogovor.

Franc Wakounig

PIŠE MIHA ZABLATNIK

MI ZA VAS

KLUB SLOVENSkih OBČINSkih ODBORNIKOV KEL KOROŠKA ENOTNA LISTA

Socialno zavarovanje kmetov

Samoprispevek

Vsi, ki so zavarovani pri Zavodu za socialno zavarovanje kmetov, morajo od 1. 1. 1982 naprej plačati za pripomočke in sredstva pri zdravljenju (Heilbehilfe und Hilfsmittel) samoprispevek v višini šil. 142.—. V ostalem ostane v veljavi 20%-ni samoprispevek. To pomeni, da mora kmet(ica) odslej naprej določa plačati pripomočke in sredstva za zdravljenje, dokler ne presežejo 142.— šil.

Izvezte so sledeče osebe:

1. zavarovani (svojci = Angehörige), ki 15. leta še niso dopolnili;

2. zavarovani (svojci), ki imajo pravico do zvišane družinske doklade;

3. osebe, ki so potrebne — v smislu smernic za oprostitev pristojbine za recepte (Rezeptgebühr) — posebne socialne zaščite.

Zavarovalnica ima tudi določene najvišje prispevke. Vprašajte torej optika, bandažista, ortopeda itd. za cene in smernice, preden kaj naročite.

Brezposelnost kmetov

Če kmet preneha s svojo nesamostojno zaposlitvijo in zaprosi za denar za brezposelne, mora upoštevati sledeče:

- če se je vodila kmetija doslej na skupni račun s soprogokmetico, ki je obvezno zavarovana pri kmetijski zavarovalnici, morata oba zakonca-kmeta oddati izjavo, kdo bo v naprej obvezno zavarovan (pfllichversichert);

- ta izjava mora biti oddana najkasneje 6 mesecev po končani nesamostojni zaposlitvi (unselbstständige Erwerbstätigkeit) pri kmetijski zavarovalnici;
- če se šestmesečni rok zamudi, prevzame zavarovalnica starejšega od zakoncev v obvezno zavarovanje;

- pri bolniškem zavarovanju obeh zakoncev-kmetov se v času prejemanja denarja za brezposelne oz. za pomoč v stiski (Arbeitslosengeld, Notstandshilfe) nič ne spremeni;

- če je tudi-kmet edini lastnik (najemnik, itd.) kmetije, prestopi takoj po končani zaposlitvi v obvezno zavarovanje pri kmetijski zavarovalnici.

Na vsak način je treba ukiniti zaposlitve v roku enega meseca javiti kmetijski zavarovalnici.

Stara navada Kapelčanov na predvečer svečnice:

„Ante pante populore, Kocne vrate cvililore“

Po stari navadi so se tudi letos na predvečer svečnice zbrali v Železni Kapli na trgu pred pokopališčem Kapelčani in „opazovalci“ iz vseh krajev, da so se v procesiji in z nošenjem majhnih razsvetljenih cerkvic spominili hude povodni, ki je pred nekaj sto leti prizadela Železno Kaplo. Kot pravi zgodba, je pred več sto leti hudournik Bela narasel in poplavljal naselje Železna Kapla. Kapelčani so pred vodo zbežali k Mariji v Trnju, cerkvi nad vasjo. Voda je kar naprej naraščala in obupani Kapelčani so naredili majhno cerkvico, jo vrgli v vodo naraslega hudournika in se zaobljubili, da se bodo odslej vsako leto pred svečnico spomnili tega dogodka. Bela je res upadla, se pomirila in se vrnila nazaj v svojo strugo.

Ob mraku je bilo na trgu vse črno ljudi, še so prihajali. Otroci so nosili majhne papirnate cerkvice, ki so jih razsvetljevale svečke. Nekatere večje cerkvice so bile podobne ali kapelški farni ali pa cerkvi Device Marije. Vse cerkve so bile skrbno in z ljubeznijo narejene. Vse te majhne umetnosti so na koncu procesije spustili po Beli. Ko se je stemnilo, je nekdo začel glasno ponavljati znani verz „ante pante populore, Kocne vrate cvililore.“ od trga se je množica spustila skozi ozke ulice na trg od tam pa v cerkev, kjer je bila kratka pobožnost. Župnik Poldej Zunder je po kratkem nagovoru v obeh deželnih jezikih blagoslovil vse navzoče in cerkvice. S priprošnjo, da bi Marija Devica tudi še naprej obvarovala Železno Kaplo in okolico pred poplavami in neugodami, se je kratko bogoslužje končalo.

Mimo hotela Obir, kjer je nekdo stala domačija „Pri Koclnu“ in katera vrata so prišla v verz, se je množica pomikala skozi Kaplo proti mostu čez Belo, kjer so cerkvice spustili v vodo. Vedno več Kapelčanov in radovednežev se je priključilo sprevodu, bliskavice fotografov so parale temo večera.

Čim bolj se je bližal razsvetljeni sprevod mostu, kjer so otroci spustili cerkvice v vodo, tem bolj je naraščal „ante pante populore“ v neprekinjen klic.

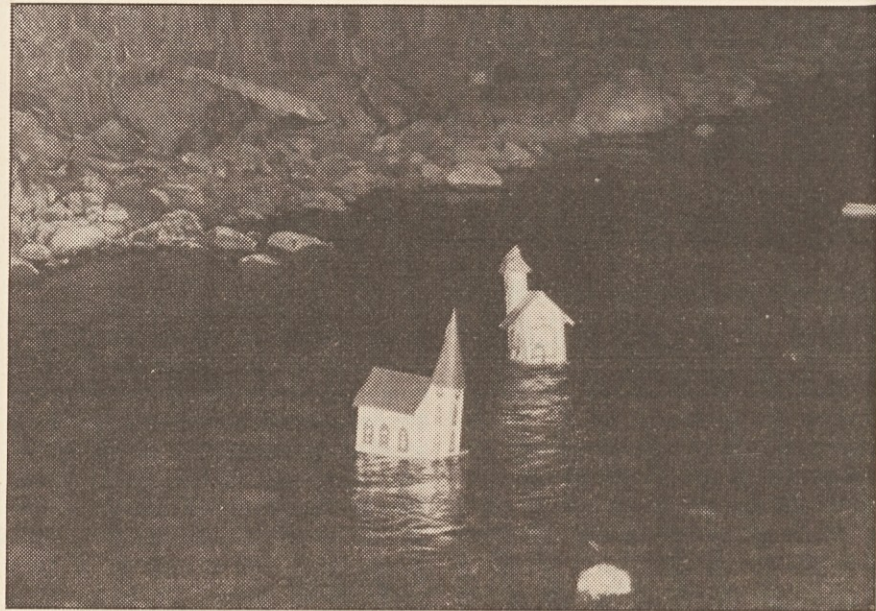
Polagoma so se ločile majhne skupinice od sprevoda, prve cerkvice so že plavale po Beli, ki je letos zelo plitva. Večina pa je le šla do mostu, od koder so plavaje ostale razsvetljene cerkvice po Beli.

Nekatere so se takoj potopile in svečke so ugasnile in nato so jih

še premetavali valovi; drugje, ki so bile očitno bolj trdno narejene, pa so plavale po vodi, se zrcalile v njej in migljajoče lučke razsvetljevale valove. Daleč spodaj pa so tudi te svetle točke zginile in ugasnile.

Vzdih žalosti so se razlegali, če se je cerkvica potopila, če pa je katera dolgo plavala, je vladalo veselje in občudovanje.

Latinsko-slovenski verz „ante, pante populore, Kocne vrate cvililore“ ni kakšen coprnjaški verz za

Plavale so, dokler jih niso valovi...

preganjanje duhov in dolžebnanje bolezni, ampak po ljudskem ušesu predelan latinski Simeonov slavospev, ki ga duhovniki molijo na svečnico. V originalu se tako glasi: „Ante faciem omnium populorum...“ — „Pred obličjem vseh narodov...“. Kapelčani so iz tega

napravili „ante pante populore“ in ko so nekoč šli mimo Koclnove hiše (danes tam stoji hotel Obir), je ravno nekdo odprl vrata, ki so hudo škripala. Neznani hudomušnež je vpletel verz „Kocne vrate cvililore“, ki se je še do danes nespremenjen obdržal.

Svoje umetelno izdelane cerkvice so otroci spustili po Beli.

OBJAVA

Po odloku Deželnega šolskega sveta je na dvojezični Strokovni šoli za ženske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu

vpisovanje v

1. razred 3-letne STROKOVNE ŠOLE ZA ŽENSKÉ POKLICE in v 1-letno GOSPODINJSKO ŠOLO

od 8. do 28. februarja 1982.

Formularje za vpis lahko dobite že sedaj v šolski pisarni. Izpolnjene tiskovine je treba na šoli oddati najkasneje do 28. februarja 1982. Priložiti morate polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu številka 0 42 53/343.

Pogoj za sprejem v oba tipa šole je uspešno opravljena 8. šolska stopnja in delno znanje slovenščine.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo pa je poleg tega še potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo 9. julija 1982 na šoli. Za obisk 1-letne gospodinjske šole ta test ni potreben.

kdz mladina za mladino

poročata

Stanko Nachbar in Silvo Kumer

Pretekli teden je v našem klubu predaval Filip Warasch o položaju slovenske manjšine na Koroškem. Predavatelj je skušal mladini posredovati sodobno zgodovino koroških Slovencev, predvsem njihov boj za njeno narodno enakopravnost. Warasch, ki je v zadnjih letih precej sooblikoval politiko slovenskih osrednjih organizacij, je po svojem referatu diskutiral z mladino, ki je pokazala za to predavanje veliko zanimanje še o raznih perečih vprašanih koroških Slovencev. Prireditve je dobro uspela, kajti nudila je vsem udeležencem mnogo novih informacij, katere mlad človek, ko si oblikuje svoje mnenje in prepričanje, nujno potrebuje.

Tudi športni odsek je pretekli teden imel prireditve. Šahisti novo ustanovljenega šahovskega krožka so igrali za zmago 1. šahovskega turnirja KDZ. Zmagal je Rulitz Franc, drugi je postal Živkovič G., 3. pa Kolter Branko. Ta na novo ustanovljeni krožek nameravamo prijaviti k koroškemu šahovskemu tekmo-

vanju. Če imate mogoče zanimanje za sodelovanje oz. poznate koga, ki bi hotel vstopiti v naš klub, nam prosim to javite. Vsak je dobrodošel.

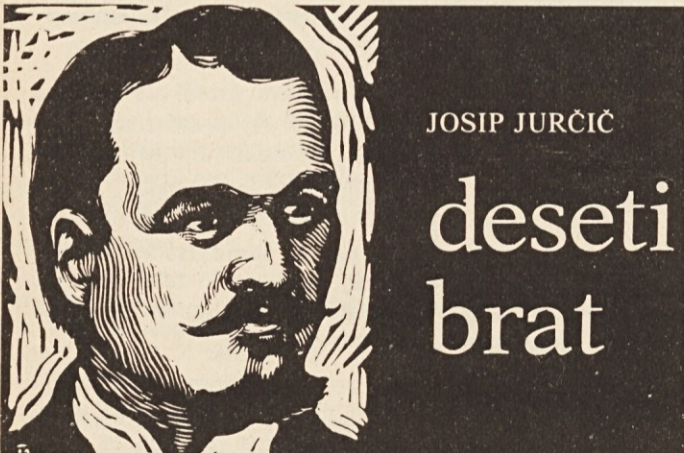
Od 15. 2. do 18. 2. bomo v naših klubskih prostorih priredili TEDEN RISANJA. V tem času bodo za vsakogar, ki rad riše in bo prišel k nam, na razpolago vse risalne potrebščine. Tema ne bo predpisana, torej bo lahko risal „vsak po svojem okusu“.

Zadnji dan te prireditve, četrtek 18. 2. popoldan, bomo vsakemu udeležencu podelili majhne nagrade.

Danes, petek, 5. 2., imamo kar dve prireditvi: popoldan vabi športni odsek na šahovski turnir, ki se bo pričel ob 14. uri.

Ob 19.30 uri vabita KDZ ter SLOVENSKI ABITURIENTSKI TEČAJ na 1. ABI-PLES. Vsi ste prisrčno vabljeni.

To je na kratko naš program za naslednje 14 dni. Upamo, da so vam naše prireditve všeč in da se boste mogoče ene te ali one tudi udeležili.

30.

Ne more se naravnost reči, da bi bil ravno ljubosumen, kajti poznal je Manico in ji zaupal, ali obšla ga je vendar neka čudna čut.

„Kaj ste tako naglo obmolknili, gospod Kvas?“ vpraša ga Marička.

„Saj veste, da se človek včasih kaj spomni in se tako nehoté zamisli. Upam, da mi boste to razmišljeno oprostili, dasiravno vem, da ni lepo, če se v vaši družini kaj takega primeri. Kaj ste me že vprašali?“

„Sama sem že pozabila. Pa menda vam vendar ni-

so moje prejšnje besede tega spomina, ki mora kaj posebnega biti, zbudile? Ali se ne sme vedeti, česa ste se ravno domislili?“

Kvas je bil zopet malo v zadregi. Hotel se je že nekaj malega zlagati. Deklica, ki je vanj uprla svoje bistro oko, opazila je menda to in naglo dejala: „O, že vidim, da je kaj takega, česar ne poveste prav radi. Nečem vas nadlegovati. Zvedela bom pa že še, da le enkrat vas in vaše dvomljive okoliščine tanje spoznam. Čakajte, koj potem, ko pridemo dol v grad, prijela bom Manico; ona ima oster pogled, gotovo vas je že spregledala in vem, da sve toliko prijateljici, da vas bo izdala.“

„Tako vi verujete, da imam jaz kake dvomljive razmere.“

„Verujem ravno še ne, ali zdi se mi. Pa vse pride na beli dan, kar se zgodi. Če pa pravim dvomljive, ne smete te besede v slabem pomenu misliti. Jaz nisem tako učena ko vi, ne znam besedi premišljati, ampak govorim, kakor mi na jezik pride.“

Zdaj sta se bila že za grmovjem v ovinku skrila. Marijan in Manica sta bila toliko zad ostala, da se nista več videla.

„Kje sta pač ónadva ostala?“ govori vesela deklica dalje. „A naj bosta, kjer hočeta, menda imata pomenke, katerih midva ne smeva slišati. Zato ju nečeva motiti. — Zdaj sva na vrhu. Glejte, kako lepo se

vidi po deželi. Vidite tam le ono belo cerkvico na hribu? Tukaj čez Polesek?“

„Vidim.“

„In potem majhno na levo pogledite.“

„Tam ste vi doma, gospodična, ne?“

„Domá pač, ali rojena sem v mestu, tedaj sem meščanka, če je ravno malo mestnega na meni. Oh, tam pri oni cerkvi so tudi moja mati pokopani. Kaj bi dala, ko bi bili zdaj tukajle med nama ljuba mamica! Kadar k nam pridete, pokazala vam bom grob.“

„Ali je že dolgo tega, kar vas je ta bridka izguba zadela?“

„O, komaj osem let sem bila stara. Pa, gospod Kvas, nič veliko me ne smete izpraševati o tej reči, sicer bi vam tako zabavo naredila, da bi se začela jokati.“

In res se deklici prikaže pol solzice pod bistrim očesom.

„Prav trd človek bi moral biti, ki bi vam kaj takega zameril, kar blago srce kaže. V tej reči se solz ne smemo sramovati. Kdaj pa vas smem obiskati?“

„Veselilo bo očeta in mene, kadar pridete. Jaz sem vedno doma in oče tudi malokdaj kam gredó, posebno zdaj poleti, ko so ljudje zdravi. Le kmalu kdaj pridite. Vsaj danes teden, če vam prej ni ljubo.“

od petka, 5. februarja 1982

do četrta, 11. februarja 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 5. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 9.55 Veleslalom moških SP — predvidoma — 11.30 Skoraj neverjetna dirka — 12.15 Čudovita zabava — 12.25 Veleslalom moških II — 13.30 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Luzie, strah na cestah — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sport — 21.10 Jolly Joker — 22.00 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 6. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.20 Ruščina — 9.55 Slalom žensk (SP) — 11.30 Timor — otok luči — 12.15 Risanka — 12.25 Slalom žensk (SP) — 13.30 Poročila — 15.10 To gre v redu — 16.45 Od otrok za otroke — 17.15 Boomer — 17.40 Za lahko noč — 17.45 Šport — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Stavim, da... — 22.00 Šport — 23.30 Poročila.

NEDELJA, 7. februarja: 9.55 Slalom moških (SP), nato zaključek svetovnega prvenstva (predvidoma) — 15.45 Slika iz ogledala — 16.00 Risanka — 16.25 Don in Peter — 16.30 Tehnika za otroke — 17.00 Klub seniorjev — 17.45 Šport — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Felix Krull — 20.30 Šalom — 20.35 Šport — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 8. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 To gre v redu (pon.) — 12.05 Iz živalskega vrta — 12.25 Roke kvišku, mojster prihaja — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lesi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Fauna ibérica — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Profesionalci — 21.55 Šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 9. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Kaj bi lahko postal? — 10.30 Nas ne more vznemiriti — 11.55 Roke kvišku, mojster prihaja — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 18.00 Leteči čoln SP 121 — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Slike v ogledalu — 22.55 Poročila.

SREDA, 10. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35

Francoščina — 10.05 Dunaj — 10.35 Sen v zimski noči — 11.55 Živalski vrt — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Čuden gost — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska inšpekcija — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Žaba s krinko — 21.40 Poročila.

ČETRTEK, 11. februarja: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.30 Žaba s krinko (pon.) — 12.00 Risanka — 12.10 Romanca — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Uhan — 21.10 Ljudje in opice — 21.55 Večerni šport — 22.45 Poročila.

2

PETEK, 5. februarja: 17.30 Socialno osiguranje — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Umor potrebuje reklamo — 21.10 Raziskavanja — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Maščevanje faraona — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 6. februarja: 13.30 Šport — 15.55 Koncert — 17.00 Simfonija 1 — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Perspektiva — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Henrik VIII — 23.05 Vprašanja kristjana — 23.10 Črni komando — 0.40 Poročila.

NEDELJA, 7. februarja: 11.15 Stereo koncert — 12.20 Socialno osiguranje — 15.35 Nič nas ne more vznemiriti — 17.00 Srečanje s 3. tisočletjem — 17.45

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 5. februarja:

14.10—15.00 Koroški zbornik — Iz kulturnega življenja (Ob 80-letnici pesnice Milke Hartman).

Sobota, 6. februarja:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 7. februarja:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 8. februarja:

14.10—15.00 Koroški zbornik — Prešeren v pesmi.

Bee Gees — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.05 Tedenski pregled — 20.30 Kraj dejanja — 21.55 Umor, kakršen je zapisan v knjigi — 22.40 Robert Altman — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 8. februarja: 18.00 Znahe danes — 18.30 Čisto navaden nesmisel — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljuba družina — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Buffalo Bill — 0.20 Poročila.

TOREK, 9. februarja: 17.30 Dunaj — 18.00 Orientacija — 18.30 Čisto navaden nesmisel — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Alfred na potovanju — 21.03 Dallas — 21.05 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 10. februarja: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Čisto navaden nesmisel — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Les Gaspards — 23.50 Poročila.

ČETRTEK, 11. februarja: 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Čisto navaden nesmisel — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Bing Crosby — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

PETEK, 5. februarja: 9.50 Propagandna oddaja — 9.55 Veleslalom za moške — 12.20 Propagandna oddaja — 12.25 Veleslalom za moške — 16.10 Propagandna oddaja — 16.15 Veleslalom za moške — 17.25 Poročila — 17.30 Kaj je novega na podstrešju — 18.00 Radenci 82 — 18.30 Obzornik — 18.45 Človekovo telo — 19.15 Risanka

Torek, 9. februarja:

09.30—10.00 Za našo vas.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute s... (pihalnim ork. F. Puharja) — Rdeče, rumeno, zeleno.

Sreda, 10. februarja:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Čas za popevko — Naša beseda: Lenčka Kupper.
21.00—22.00 Ob 80. rojstnem dnevu Milke Hartmanove (Posnetki slavnostne akademije v Domu v Tinjah 6. 2. 82).

Četrtek, 11. februarja:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Družinski magazin.

— 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Naša krajevna skupnost — 20.45 Propagandna oddaja — 20.50 Ne prezrite — 21.05 Ti dnevi, ta leta — 21.50 Poročila — 21.55 Spremljajmo, sodelujmo — 22.05 Nočni kino: Zlata kočija.

SOBOTA, 6. februarja: 8.05 Poročila — 8.10 Potovanje škrata Spančkolina — 8.20 Ciciban, dober dan — 8.35 Glasba za Cicibane — 8.50 Kuhinja pri violinskem ključu — 9.20 Kaj je novega na podstrešju — 9.50 Propagandna oddaja — 9.55 Slalom za ženske — 11.00 Pisani svet — 11.30 Zgodovina letalstva — 12.20 Propagandna oddaja — 12.25 Slalom za ženske — 13.15 Ljudje in zemlja — 15.55 Poročila — 16.00 Košarka: Šibenika: Partizan — 17.30 Sadko — 18.55 Naš kraj — 19.10 Zlata ptica 1001 noč — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Veliko nebo — 21.15 Zrcalo tedna — 21.30 Večer z Ladom Leskovarjem.

NEDELJA, 7. februarja: 8.55 Poročila — 9.00 Živ žav — 9.55 Schlading: Slalom za moške, prenos 1. teka — 11.10 TV kašpot — 11.30 St. Moritz: SP v bobu dvosedu — 12.25 Schlading: Slalom za moške, prenos 2. teka — 14.20 Poročila — 14.25 Prebujajoča se dežela — 16.00 MPF Celje 81: Skoraj samo dekleta — 15.40 Športna poročila — 16.55 Skrivnost Nikole Tesle — 18.40 Človek brez meja — 19.10 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Zadnje dejanje — 21.35 Športni pregled — 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 8. februarja: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 16.00 Kmetijska oddaja TV Beograd — 17.00 Poročila — 17.05 Zgodovina letalstva — 18.00 Delegatski vodnik — 18.20 Zobozdravstvo — 18.30 Obzornik — 18.45 Zdravo mladi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Prešernov dan — 21.00 Dogodek v mestu Gogi — 22.35 V znamenju.

TOREK, 9. februarja: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.10 Potovanje škrata Spančkolina — 17.20 Pika nogavička — 18.00 Pustolovščina — 18.30 Obzornik — 18.45 Čas, ki živi: Pohod na stol — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Skupno — 20.50 Obad — 21.55 V znamenju.

SREDA, 10. februarja: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Ciciban, dober dan — 17.45 Padla z neba — 18.15 Okrogli svet — 18.30 Obzornik — 18.45 MPF Celje 81 — 19.15 Risanka —

19.20 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Smrt v živo — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 11. februarja: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 Zbis — 17.30 Kuhinja kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Po sledih napredka — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Mednarodna obzorja — 21.30 Lela Gluhak — Bunte — 22.00 V znamenju.

2

PETEK, 5. februarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Nihče kakor jaz — 18.15 Mladinska oddaja — 18.45 Zvezde, ki ne ugasnejo — 19.30 TVD — 20.00 Glasba ob osmih — 20.45 Zagrebška panorama — 21.05 EP v umetnostnem drsanju.

SOBOTA, 6. februarja: 15.10 Vroči veter — 16.00 EP v umetnostnem drsanju — 19.00 SP v bobu dvosedu — 19.30 TVD — 20.00 TV kasete — 20.30 Peozija — 21.05 Poročila — 21.10 Rojaki — 21.40 Športna sobota

NEDELJA, 7. februarja: 9.00 Oddaje za JLA — 15.15 SP v bobu dvosedu — 15.45 EP v umetnostnem drsanju — 19.00 Glasbeno popoldne — 19.30 TVD — 20.00 Čas Jazza — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Izobraževalna oddaja — 21.30 Človek hoče navzgor.

PONEDELJEK, 8. februarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Zgodbe po Shakespeareju — 18.00 Deček Skok — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Športni grafikon — 19.30 TVD — 20.00 Po sledih napredka — 20.55 Zagrebška panorama — 21.15 Lice ob licu — 22.05 Kronika Festa.

TOREK, 9. februarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Amaterski studio — 19.30 TVD — 20.00 Koncert narodne glasbe — 20.45 Dokumentarna oddaja — 21.35 Zagrebška panorama — 21.50 Izvir — 22.20 Kanjon Iazarjeve reke.

SREDA, 10. februarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Čas za pravljico — 18.15 Aktualnosti — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Zagrebška panorama — 21.05 Sir Laurence Olivier je izbral za vas.

ČETRTEK, 11. februarja: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Prvi cvetovi — 18.15 Znanost — 18.45 Bantske pripovedi — 19.30 TVD — 20.00 Teleskopija — 21.00 Po izbiri.

„Porabil bom to vaše prijazno povabilo, to se vé, ako vašega gospoda očeta ne nadlegujem.“

„Lepo vas prosim! Če menite, da na mojo besedo še ne morete k nam, bodo vas še oče povabili. Samo potlej pa morate ostati mož beseda. Pozabiti ne smete; moški radi pozabijo svoje obljube.“

„Tega pa še vendar iz skušnje ne veste?“

„Čeravno ne,“ odgovori deklica malo zardela, „pa se vendar sliši in bere. Vi morate dokazati, da ste v tem boljši ko drugi. In kadar pridete, razkazala vam bom svoj vrt in rože in svoji dve ovčici, moje največje veselje.“

„Ali bom dobil kaj iz vašega vrta?“

„No, to se samo ob sebi razume, da doboste najlepšo rožo za spomin, če jo boste hoteli vzeti. In tukaj vam brž aro dam.“

Rekši, utrga divjo rožo z grma in mu jo da. Lovre bi bil lahko opazil, da se nežna ročica za majhno spozna je tresla, ko bi bile njegove misli drugje.

Prišla sta bila zdaj na majhno porobje, tako da sta lahko ves hribec razgledala. Precej daleč zdolaj sta na potu stala Marijan in Manica. Kvas je videl iz Maničinega obnašanja, da Marijana nekaj prosi, česar mladenič neče obljubiti. Dasi je Lovre slišal le nekatere besede Marijanovega govora, razvidel je naglo, kaj govorita, in obraz se mu je nekako čudno spremenil. Strmel je tjakaj dol in videl, da je Marijan hitro obrnil se od Manice in sam koračil proti

gradu, pozabil je, da ni sam, in dejal je pol na glas: „O nespamet! Povedala mu je. Vse je izgubljeno.“

Marička, ki je nekoliko poznala razmere med Marijanom in svojo prijateljico, razvidela je zdaj s tisto žensko ostroumnostjo, katera je celó mladim, tudi malo izkušenim deklicam v enakih rečeh lastna, kaj pomenja Kvasov malo preglasni izrek. Tih vzdihljaj se ji ukrade globoko od srca. Precej pa se umiri in reče: „Gospod Kvas, ali ne greva zopet nazaj?“

Glas tega vprašanja pak je bil ves drugačen kakor v njeni prejšnji govorici. Lovre je molče koračil tik nje po poti navzdol. Tudi njej se ni ljubilo nove govorice začeti. Morala je precej hitro stopati, da ga je dohajala. Kaka dva pota ga je opomnila, da prehitro stopa.

Kmalu sta bila zopet pri gradu, skoro ob istem času ko Manica, ki je bila veliko pred njima. Marijan je hotel iti proti domu, a zdravnik Vencelj ga je zagledal in vlekkel po sili nazaj gor v sobo, kjer se je zopet zbrala vsa družba.

Toda mlajši ljudje so bili vsi nenavadno tihi. Marijan je slonel na stolu in zdaj pa zdaj jezno pogledal Kvasa. Gospod Vencelj, ki jemorda nekoliko slutil, kaj je tej spremembi vzrok, pomagal si je zdaj tako, zdaj drugače. da bi se zopet jeziki malo otajali. Ali kmalu je videl, da mu to tako malo izpod rok gre, da je celo gospodar opazovaje pogledoval zdaj svojo hčer, zdaj Marijana.

Ne vemo, kaj bi bilo konec te situacije, ko ne bi bila hišna Urša naznanila, da je Krjavelj od zdolaj in da hoče po vsi sili z gospodi govoriti.

„Aha, to je tisti pomorski vojak, ki pripoveduje, da je hudiča presekal?“ vpraša Grašič.

„Tisti, tisti! Le brž naj gor pride; jaz tega neumneža prav rad slišim,“ pravi Vencelj.

Ko je tudi gospodar potrdil, kar je dejal zdravnik, šla je ženica ven in kmalu potem se vrata počasno in polagoma odpro in naš smolar se zmuza v sobo. Kakor ni nič potrkal, tako tudi širokega klobuka ni snel z glave, ampak debelo je gledal zdaj enega, zdaj drugega in, ne vede, koga bi ogovoril, vedno še vrata pritiskal, dasiravno so bila že zaprta.

„No, Krjavelj, kaj bi pa ti rad?“ vpraša ga gospod Benjamin.

„Bog daj, da bi vam dobro teknilo, če ste jedli — vsem!“ pravi Krjavelj.

„Je že dobro! Le povedi, kaj si prišel!“

„Pa odkrij se; kadar prideš med gospodo, ne smeš imeti klobuka na glavi,“ pravi fajmošter.

Krjavelj se odkrije in pravi: „Saj res, odkriti sem se bil pozabil. — Prišel sem povedati, da sem v hosti videl dve čudni živali. Dopoldne sem smolo bral po smrečju. Še košek sem bil doma pustil, prav pozabivši sem ga bil pustil, in moral sem si narediti kozico iz brezovega lubja.“

(Dalje prihodnjič)

Rožanski pokal 1982:

II. ljudski tek ob 70-letnici „Bilke“

Letos praznuje Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu svojo 70-letnico. Ravno v jubilejnih letih pa so se društveniki odločili, da bodo organizirali v okviru Rožanskega pokala II. ljudski tek. Kot je dejal predsednik društva, Gašper Ogris-Martič, je nedeljska prireditev bila prva take vrste v 70-letni zgodovini „Bilke“. In društvo je lahko ponosno: organizatorji so pripravili odlično tekaško stezo in ni se poznalo, da bi bili Bilčovščani pionirji na tem področju. Župan Hanzi Ogris je pozdravil tekmovalce in otvoril novo tekaško stezo v Bilčovsu.

Prekrasno sončno zimsko dopoldne je privabilo 86 tekačev in lepo število gledalcev, ki si letos še niso upali natakiniti smuč. Najmlajša tekmovalka je bila komaj šestletna Miriam Wrolich iz Loč, najstarejša gospa pa „lokalni matador“ Terezija Valentinitš. Franc Wutti iz Ločila pa je vsem „sovrstnikom“ pokazal, da je starost le formalna zadeva — šesti križ nosi, pa jo je „mahal“ po tekaški stezi, kot mladenič.

Vse bolj postaja tek na smučeh

Na „povelje“ župana Ogrisa so se tekmovalci lotili tekaške steze.

tudi pri Slovencih priljubljen. Vedno več starejših ljudi seže po „deskah“. Prvi, poskusni koraki so kajpada težavni, toda sčasoma se človek privadi. In vsak tekač — če smo odkriti, je vesel, ako se lahko pomeri z drugim in še večje je veselje, in to ne samo pri otrocih, če mu uspe zmagati ali dobiti kolajno — pa naj si bo še tako majhna. Tekmovanje za Rožanski pokal ima značaj ljudskega teka. Vsak, ki ima veselje do te vrste športa, lahko sodeluje. Vsak si lahko izbere progo — kratko ali dolgo — katerakoli mu pač najbolj ustreza. Pri slavlju zmagovalcev pa ni prikrajšan prav nobeden. Vsak prejme priznanje, najboljši pa seveda tudi nagrade.

Kot že v Ločah, so tudi v Bilčovsu minulo nedeljo štartali vrhunski koroški tekači. Med njimi tudi dve tekmovalki, ki nosita naslov „koroški prvak“. Dan pred II. ljudskim tekom v Bilčovsu sta bili Waltraud Gutschier in Barbara Schmidhofer in svoji skupini najboljši koroški tekmovalki. Waltraud Gutschier je masovni štart zamudila za 6 minut, kljub temu pa je skozi cilj pritekla kot 2. v svoji skupini in je zaostala za zmagovalko le za 2,5 minut.

V skupini moških tekmovalcev na 12 kilometrski progi pa je tokrat zmagal Max Habenicht. Kdo bo zmagal Rožanski pokal 1982, pa je še odprto vprašanje, saj je na programu še dvoje tekmovanj — v Seilah in v Podnu.

Fantje — 3 km

1. Heinz Janach 10,09.41; 2. Ernst Graber 10,34.70; 3. Joachim Tepan 11,20.01; 4. Peter Wrolich; 5. Mirko Weber; 6. Kristian Triebl; 7. Günter Schaunig; 8. Daniel Mešnik; 9. Martin Zwitter; 10. Roland Svetina; 11. Alexander Baumegger; 12. Michael Kollmann.

Dekleta — 3 km

1. Luise Preschern 10,28.33; 2. Petra Schlitzer 18,09.37; 3. Gabriela Baumegger 21,41.65.

Šolarji I

Fantje — 6 km
1. Andreas Schlizer 24,54.89; 2. Jo-

hann Urschitz 24,55.78; 3. Armin Häusl 47,34.09; 4. Josef Baumegger.

Dekleta — 6 km

1. Katarina Tschernjak 34,43.38; 2. Irene Weber 38,48.80.

Šolarji II

Fantje — 6 km

1. Klaus Wuzella 22,27.46; 2. Hubert Urschitz 27,41.26; 3. Werner Kues 28,26.79; 4. Janez Urschitz.

Gašper Ogris-Martič in Jože Wakounig čestitata lanskoletnemu zmagovalcu Rožanskega pokala.

Dekleta — 6 km

1. Barbara Schmidhofer 24,04.37.

Moški — 6 km

1. Franc Schlitzer 23,35.91; 2. Werner Häusl 26,51.26; 3. Gerhard Zentner 28,55.98; 4. Jože Wutti; 5. Gregor Reichmann; 6. Michael Weber; 7. Franc Wutti; 8. Manfred Triebelnig; 9. Heinrich Boštjančič; 10. Jože Wakounig.

Ženske — 6 km

1. Inge Fugger 28,42.40; 2. Ani Triebl 36,28.95; 3. Maria Weber 37,34.31; 4. Maria Stingler; 5. Ursula Schaunig; 6. Elfriede Gasser; 7. Terezija Valentinitš.

Splošna skupina III — 12 km

1. Franc Černut 67,24.83; 2. Hanzi Inzko 73,21.90.

Splošna skupina II — 12 km

1. Dieter Huber 42,38.36; 2. Günther Bürger 46,43.65; 3. Janez Mešnik 57,03.05.

Ženske — 12 km

1. Stefanie Wiedergut 54,30.11; 2. Waltraud Gutschier 57,05.01; 3. Marica Mletschnig 66,07.33.

Mladinci — 12 km

1. Harald Svetina 41,10.44; 2. Robert Graber 44,11.82; 3. Franc Urschitz 46,29.67; 4. Otto Pichler; 5. Aleksander Černut; 6. Thomas Ogris.

Splošna skupina I — 12 km

1. Max Habenicht 39,49.76; 2. Josef Tomaschitz 39,58.56; 3. Friedrich Lederer 40,41.49; 4. Gustav Novak; 5. Michael Melcher; 6. Vinzenz Kramer; 7. Peter Ottowitz; 8. Willi Tschernjak — 9. Johann Obilt-

Vrstni red po dveh tekih za Rožanski pokal:

Moški	točke
1. Max Habenicht	45
2. Johann Standmann	25
3. Michael Melcher	21
Gustav Novak	21
5. Josef Tomaschitz	20
6. Dieter Huber	17
7. Peter Harring	15
Friedrich Lederer	15
9. Johann Pirker	12
Robert Graber	12
Harald Svetina	12
12. Willi Tschernjak	10
13. Vinzenz Kramer	9
14. Josef Scherwitzl	8
15. Peter Ottowitz	7
Franz Kogler	7
17. Franc Urschitz	5
18. Sigi Bernsteiner	4
Johann Obiltschnig	4
20. Srečko Trpin	3
21. Günter Bürger	2
22. Adolf Urschitz	1
Peter Miklantz	1

Ženske

1. Waltraud Gutschier	40
Stefi Wiedergut	40
3. Marica Mletschnig	26
4. Regina Mandl	25
5. Monika Harring	12
6. Elisa Weitsch	10

SPD „Zarja“ vabi na

XIII. Smučarsko tekmo disciplina: s m u k

v nedeljo, dne 14. feb. 1982, pri Mozganu v Lepeni/Koprivni.

Prijave: Franc Stern — Esso Železna Kapla ali od 8.00 do 9.00 v cilju. Od 8.00 do 9.00 tudi razdelitev štartnih števil.

Prireditelj ne jamči za eventualno škodo tako napram udeležencem, kakor tudi napram tretjim osebam! Štart: točno ob 10.00 uri.

1. PLIBERŠKI LJUDSKI TEK

(za staro in mlado)

Prireditelj: Športno društvo Pliberk Kraj: Nonča vas (Riedl — Simon) Čas: nedelja, 14. 2. 1982, ob 13. uri (Prijave pol ure pred štartom.)

KULTURNA PRIREDITEV OB SLOVENSLEM KULTURNEM PRAZNIKU

Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli

Kraj: Farna dvorana v Železni Kapli

Čas: nedelja, 7. 2. 82, ob 11. uri

Prvič gostuje v Železni Kapli KUD „GOZDAR“ iz Črne. V sporedu bodo nastopali: Moški zbor, Dramsko recitacijska skupina, Folklorna skupina in Mitja Šipek z monodramo „SVETNEČI GAŠPER“

Iščemo pianino,

dobro ohranjen. Morebitne ponudbe prosimo na uredništvo NT.

Naš športni reporter

Jurij Perč

Svetovno smučarsko prvenstvo v Schladmingu se je skoro potopilo v dežju. Organizatorji so že obupavali nad vremenom, ves svet je bil razočaran, ko je bil smuk moških preložen za teden dni. In končno je posijalo sonce tudi nad Schladming,

pokal dobil Američan Phil Mahre, velja za favorita v Schladmingu Šved Ingemar Stenmark. Tudi sam je prepričan, da bo po obeh disciplinah, (slalom in veleslalom) stal na najvišjem stolčku. Komaj je bil Stenmark izjavil, da bi bila zanj srebrna ko-

Velike preglavice jim dela vse večja težnja k specializaciji v določenih disciplinah. Smučarska zveza je letos hotela pritegniti čim več tekmovalcev h kombinacijskemu tekmovalju.

Medtem ko je pri dekletih še nekaj tekmovalk, ki se ukvarjajo z vsemi tremi disciplinami, je slika pri moških skorajda že porazna. Gotovo je tudi tu nekaj izjem, toda pravih tekmovalcev, ki bi bili v vseh treh disciplinah vsaj nekoliko podkovani, je presneto malo. Smučarska zveza pa hoče napraviti za vsako ceno konec tako imenovanim specialistom. Če bo to uspelo, je drugo vprašanje. Res pa je, da smučarska tekmovalja, bodisi za svetovni pokal, bodisi za svetovno prvenstvo, vedno bolj postajajo pravi cirkus. Vsak smučar se „vrže“ na svojo panogo, vse drugo pa je zanj nezanimivo.

Zelo užaljen je Marc Girardelli, Avstrijec, ki je v tekmovalju za svetovni pokal zastopal Luksemburško. Svetovna smučarska zveza mu je zabranila nastop v Schladmingu, ker ni luksemburški državljan. Avstrijska smučarska zveza je seveda vesela: saj je Girardelli trenutno gotovo najboljši avstrijski tekmovalc v tehničnih disciplinah. Ima le eno napako: ne tekmuje za Avstrijo...

Svetovno prvenstvo in še kaj

svetovno prvenstvo je rešeno. Že so razdeljene prve zlate kolajne, Švicarka Erika Hess je dokazala, da je najboljša na svetu: zlato v kombinaciji in veleslalomu. Velika večina tekmovalcev in gledalcev čaka na slalom žensk in pričakuje „tretje zlato“ Švicarke.

Erika Hess je za dekleta, kar je Stenmark pri moških. Trenutno sta omenjena dva smučarja gotovo najboljša na svetu. Čeprav je tekmovalje za svetovni

lajna razočaranje, že so mu „prijatelji“ poslali pismo, v katerem mu grozijo z usmrtno. Mislim, da te grožnje ni treba jemati precej resno, kljub temu pa to vpliva na tekmovalca. Stenmark je dejal, da se bo zaradi tega dogodka še prav posebno potrudil. Mislim, da nisem edini, ki mu privošči to, kar si sam želi.

Težav pa nimajo le organizatorji in tekmovalci, temveč tudi svetovna smučarska zveza (FIS).

„Da bi bila koža čim lepša“ — za to hoče skrbeti Marta Warasch s svojim salonom za bio-kozmetiko. Javno je odprla salon „MIŠA“ zadnji petek, ki je bil hkrati „dan odprtih vrat“. Številni gostje so se lahko prepričali, kaj vse zmore „MIŠA“ v celovški Schüttgasse 5: ne samo dame, tudi moški najdejo tam pomoč — če želijo lepo in čisto kožo. Otvoritve so se med drugim udeležili župan Guggenberger, podžupan Peterle ter predsednika dr. Grilc in dr. Zwitter.